

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 26 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

300-aszobos pott sor egyszer 20 fillér.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitlatter sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szombat, január 17.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezéreltek: A miniszterelnök nyilatkozott.**
- Vándorló milliók.**
- Széll Kálmán a kiegyezésről.**
- A genfi szerelmes pár.**
- A kiegyezés a Reichsrathban.**
- Mangra az új püspökválasztásnál.**
- Vád alá helyezett kereskedők.**
- A kenyér-úsr.**
- A város szerződésai.**
- Egy lelkes bűnpöre.**
- A textilgyár szubvenciója.**
- Bírói pör egy eljegyzés miatt.**
- Széllhámos „lapszerkesztő.”**
- Tárca: A sabáci kém. Irtá: Ritt Gyula.**
- Regény-Csarnok: A távollevő. Irtá: Montégut Maurice.**

A miniszterelnök nyilatkozott.

Arad, január 16

Szilveszter napjának titkait ma tudta meg a magyar, meg az osztrák parlament. Széll Kálmán és Körber miniszterelnökök ma nyilatkoztak az elmúlt év utolsó napján, Bécsben megkötött kiegyezés részleteiről. A két képviselőház elé tárták az eredményét a hosszú, sokáig vajudó, meddőséggel fenyegető tárgyalásoknak, amelyeket a két kormány a legfontosabb gazdasági kérdések körül folytatott. Hogy ezt a napot szinte kinosnehezen várta mindenki, és hogy a nyilatkozatok meghallgatására a képviselőházak legritkább vendégei, hogy úgy mondjuk: a tartalékba visszavonuló tag-

jai is megjelentek, s a karzatot is a politikai élet kiválóságai töltötték meg, nem meglepő. Tíz évnek sorsa van a kiegyezési javaslatokban megpecsételve. Tíz éven át való haladás, vagy tíz esztendő süllyedés függ attól, hogy a bécsi tárgyalások során az ország érdekei fölött kellőképp őrködtek-e, vagy sem.

Bizonyos, hogy Széll Kálmánnak nem volt könnyű doiga az osztrákok követelése, kapzsi, nagy étvágyu politikájával szemben. És ha koncedáljuk, hogy benne meg volt az igyekezet, hogy ezeket a követeléseket ne engedje érvényesülni a magyar ügy rovására: a kiegyezés, az ő mai nyilatkozatai után, nem nyugtathatja meg a magyar közvéleményt.

Elszomorító annak eredménye különösen az iparra nézve. Az agrárius-érdekeknek a mai kormányzat alatt, minden téren való érvényesülése tapasztalható a kiegyezés részleteiben. A mezőgazdasági vámokat fölemelték, de az ipari vámokkal a magyar piacot teljesen kiszolgáltatták Ausztria iparának. Nem lenne túlsótét hasonlat, ha a kiegyezést az iparfejlesztési törekvések fejfájának neveznők. A miniszterelnök maga is kényelmetlenül érezte magát, amikor erre kellett kiterjeszkednie. Az volt a védekezése, hogy jobbára csak a luxus-cikkeket terhelték meg nagyobb vámokkal. Hát fölöttébb nehéz határt vonni, hogy mi tartozik a fényűzés körébe és mi nem. Ami az egyik-

nél luxus, a másikonál nélkülözhetetlen életszükséglet. Számot vetvén pedig azzal a gazdasági elvvel, a mely a kontinens majd minden államának törvényeit irányítja, a midőn azok legfőbb gondjukat ipar teremtésére, föllendítésére fordítják, akkor nincs kétség benne, hogy Magyarország nem fogja megkapni a fölemelt agrárvámok révén, a mit elvesztett az iparvámoknál.

Az osztrák képviselőház hidegen, csöndesen fogadta Körber jelentését a kiegyezésről, a melynek tartalma természetesen megegyezik Széll Kálmán nyilatkozataival. És ez a fogadtatás legjobb bizonyossága annak, hogy a kiegyezésben Ausztria érdekei jutottak túlsúlyba. Elképzelhető-e másképen, hogy a késhegyig, pofozkodásig és minden gyerekeskedésekig menő harcokra kész osztrák parlament, a melynek minden frakciója összeforr a magyarok ádáz gyűlöletében, közönyösen fogadott volna egy oly kiegyezést, a mely a magyar érdekeknek nagy vívmányait foglalná magában. A boirányok parlamentje, a Reichsrath csöndes maradt, mert érezte, hogy itt nincsen mit félrónia Körbernek.

A függetlenségi párt vezére Kossuth Ferenc a kiegyezés részleteinek hatása alatt azt kérdezte: ezért kellett a nagy erőfeszítés a kiegyezéshez? Mi, a mikor elismerjük, hogy Széll Kálmán nagy, fáradságos munkát végzett a kiegyezés kö-

TÁRCA

A-sabáci kém.

Irtá: Ritt Gyula.

Mátyás király fürkészve nézte az előtte álló szálás legényt és meglegedetten bölintott.
— Te vagy Borz Tamás, a fekete seregemből?
— Parancsára, felséges királyom.
— Érted a török nyelvet?
— Mint a németek a futást — felelt Borz nyilt tekintettel.
Mátyás király elmosolyodott a legény őszinte szaván.
— Ismered Sabácot?
— Mint a zsebemet és most legfőbb vágyam, hogy újra falai közé juthassak.
— Az megtörténhetik, csak hogy veszélyes jár. Van-e bátorságod mint kém a várba behatolni?
— Van! — felelt habozás nélkül Borz és felragyogott az arca.
— Tudod-e, hogyha kiszül, hogy kém vagy, a török a fejedet veszi?
— Mint katona, életemmel, véremmel tartozom hazámnak, királyomnak.
— Ez helyesen volt mondva fiam. No de még egy kérdést. Hogy kerültél s mi vonz Sabácra?
— Achmed pasa foglya voltam, felséges királyom, ki midőn Bécs felé vonult, Sebestumnak, egy gazdag szerb kereskedőnek adott

el. Sebestum virágzó üzlettel bírt s ügyességem és becsületességemért csakhamar megszeretett. Nemsokára bizalmával is megajándékozott, én lettem üzletének vezetője. Jól folyt volna sorsom tovább is, ha bele nem szeretek leányába. Natália és én imádtuk egymást. Ez volt a vesztém. Mikor megkértem Natália kezét, Sebestum felkacagott, de mikor Natália is támogatta kérelmemet, akkorát ugrott, mintha börtől akart volna megszabadulni. Tigris lett belőle s nemcsak engem nevezett koldusnak, nyomorult, hitvány gyaurnak, hanem nemzetemet is legyalázta. Ez arcomba kergette a vért és én hirtelen a füle mögé ütöttem. Ez a nyakleves savanyította be az életemet. Rögtön elkergetett s én kétségbeesésemben lettem katona. Egy év múlva hirt kaptam Natáliától. Örök hűségéről biztosított s arról is értesített, hogy Sabácra telepedtek meg. Ezért akarok — és ha kell életem árán is, oda bejutni.

— Vigasztalódj, ha Sabác elesik, a leány a tied lesz! — szólt mosolyogva a király.
— Ha úgy lenne?
— Ugyes, ha ügyesen végzed a dolgot. És most figyelj ide. Mechmed pasa futárját, ki levelet vitt Omer pasának, a sabáci vár parancsnokának, elfogtuk. Ezt a levelet kell neked a várba bevinni és az erődítményeket feltűnés nélkül megszemlélni. Természetes, választ is fogsz kapni. Át kell tehát usznod a Száva medrét és a vár kapujához kell férköznöd. Ha jól játszod szerepedet, tudod minő jutalom vár reád. Most eredj, az utra kell készülnöd.

Borz tisztelgett és csakhamar elhagyta Mátyás királynak a Száva egy magas dombján felállított sátorát. Arca az örömtől sugárzott, pedig nem tudta, hogy szégyenteljes halál, vagy szabadság, lakodalom, vagy kötel lesz-e osztályrésze?

Másnap délután, a fogoly török futár ruhájába bujtatták Borzot. Mechmed levelét újra a kaftánba varrták s török pénzzel megrakták zsebeit.

Mikor az éj sötétje leereszkedett, keresztül vezették az előőrskön. Alig bukkant alá a Száva vizében, a magyarok néhány vaklövést menesztettek utána. A lövések figyelmessé tették a sabáci várban őrtálló törököket. A vár falai között csakhamar riadó és zürzavaros láрма verte fel az éj csöndjét. A bástyákon mozgó lámpák jelentek meg, melyeknek halvány fénye visszaverődött a Száva-tükréből.

Amint Borz kimászott a vízből, a vár kapuja felé kezdett futni.

— Megállj! Ki vagy? — hangzott az éjelen az őrszava, s nyomban egy fegyver csöve villant meg a lámpa fényében.

— Jó barát! — kiáltott fel Borz a vártára.

— Mi a jelszó?

— Nem tudom.

— Akkor vissza a kaputól. Ki vagy?

— Mechmed pasa futárja. Ezer szerencse, hogy a magyarok keresztül nem lőttek.

— Lépj közelebb. Mi csodás módon jutottál át a gyaurok táborán?

rül, szívünk egész fájdmával sajnáljuk, hogy ilyen nagy munkának ez a gyöngye kiegyezés lett az eredménye. Ennyi erővesztegetéssel külön dolgot lehetett volna produkálni. Annak a neve pedig: *önálló vámterület*. Ha az agrárius urak előtt unalmas is lesz ez a refrén, a melynek ők oly nagy ellenségei: nem tehetünk róla. Minden szó, a mely Széll Kálmán ajkáról a kiegyezés dolgában ma elhangzott, új erővel éleszti bennünk az utána való, hatalmas vágyakozást. A pirhusi jelszót most talán így lehetne variálni: *Még egy ilyen kiegyezés, és meglesz az önálló vám.*

Vándorló milliók.

(A mérnökök az iparfejlesztésnél.)

Arad, január 16.

Az *Aradi Közlöny* minapi számában közölte azon szomorú statisztikát, hogy bány millió vándorol ki tőlünk iparcikkéért külföldre. E szomorú kép felidézésére, nem a megjelent cikkekre vonatkozólag, de ezzel összefüggőleg óhajtanánk egyet-mást elmondani.

Iparcikkékbeni szükségleteink jó nagy részben tehát külföldről nyernek kielégítést. Miért? Mert azok nem állítanak elő hazánkban. Pedig mennyi kitűnő nyers anyagunk van, mely kivándorol Ausztriába s ott feldolgoztatik, hogy fogyasztásra visszakerüljön megint hazánk. Miért nem dolgozzuk fel ezeket itthon, hiszen a statisztikából tudjuk, mire volna szükségünk, s akkor e cikkek még olcsóbbak lehetnének, nem terheltetnének a nyersanyag s kész gyártmány költségeivel is? Az ok, hogy nem tudjuk azokat Ausztriával, vagy a külfölddel szemben versenyképesen előállítani. Egyszóval: az ipar terén nem tudunk versenyezni, nem rendelkezünk a versenyképesség kellékeivel.

Az ipari munkában a versenyképes előállítás kellékei: *megfelelő célszerű berendezkedés, begyakorlott, olcsó munkáselem s ez elem kitűnő vezetői*. Beszélünk iparpártolásról, iparfejlesztésről, e három tényező megteremtésére azonban nem teszünk semmit. A három tényező közül az utóbbi talán a legfontosabb, mert jóformán ettől függ a másik kettő.

Különösnek tetszik, de a történelemben mindnyájan úgy tanultuk, hogy valamely csata diadalát rendszeren a hadvezérnek tulajdonították. *Ma gazdasági harcok mezéjén küzdünk, a diadalt az a nemzet fogja elvinni, a melynek e téren kitűnőbb, derekabb vezetői lesznek.* A ver-

senyképesség három tényezője közül az utolsó-nak mi a mérnököt jelöljük meg. Ők a munkás elem vezetői, az *ipari munka* vezetői, irányítói. Így van ez a külföldi nagy iparállamokban mindenütt.

Utóbbi időben műegyetemünkre százával tódul az ifjuság; úgy látszott divatos pálya lesz a mérnöki. Pár évvel ezelőtt akkori műegyetemi rektorunk évnyitó beszédében így nyilatkozott: „Orvendetesen tapasztaljuk, hogy hallgatóink, de különösen gépész s vegyész-mérnöki hallgatóink száma oly szépen megnövekedett s egyre szaporodik.” Ezen nyilatkozat oda irányult, hogy iparfejlesztésünk egyik feltétele, hogy legyenek mérnökeink, legyenek az ipari munkában vezetőink. A műegyetemi rektor úgy gondolkodott, ha megszorodik mérnökeink száma, már a megélhetés erős ösztöne által is ezek oda törekednek, hogy maguknak foglalkozást szerezzenek s megteremthessék a hazai ipart.

Nem elég azonban műegyetemet végezni; hogy a gyakorlatnak szükséges embereink alkotóképesek legyenek, az elméleti képzettségen kívül még sok minden kívántatik. S a példa már is mutatja, nemhogy megteremtői lennének fiatal mérnökeink az iparnak, de a külföldieket sem tudják kiszorítani. Bármily magas színvonalon áll is főiskolánk, nagy baj, hogy ifju technikusaink, onnét kikerülve nem tudják magukat tovább képezni, nem lévén erre alkalmuk.

Itt van például a *textilipar* számos faja, melyben oly nagy behozatalunk van. Hogy folytassa e téren nálunk tanulmányait az ifju mérnök, hogy ismerje meg a foglalkozási ág száz meg száz féle csinját-binját, hol tanulmányozza az itt használt annyi ezer meg ezer féle gépeket, meg eszközöket? Tudjuk hogy ily gyáraink alig vannak. S úgy van ez egy-kettő kivételével minden iparág terén.

Egyedüli módszer volna mindezt külföldön tanulni. Amda szomorú jelenségre jut az, ki műegyetemi hallgatóinkkal közelebbről megismerkedik. Nem azok tehetségéről van szó, itt nincs baj! De bizony azok kilencven-kilencvenöt százaléka szegény fiu, csaknem olyan, hogy az egyetemi tanulmányok ideje alatt is az önfentartással, megélhetéssel kell küzdenie. Ezeknek nincs anyagi tehetségük arra, hogy évekig külföldre menjenek, elsajátítsák ott az ipari munka gyakorlati kellékeit s azokat mint kincseket behozzák hazájukba s itt értéksítsék.

Gyenge lábon álló iparunk érdekében kellene azért *felsőbb támogatással* gondoskodnunk arról, hogy az egyetemről kikerült mérnök lehetőleg gyakorlati kiképzést nyerjen, főleg oly iparág terén, hol behozatalunk oly erősen nyomta le a mérleget. Mindannyiszor, mikor állami, városi vagy hatósági támogatással valamely

ipartelep létrejöttét elősegítjük, egyebek mellett kikötendő volna az is, hogy lehetőség szerint alkalmaztassanak magyar mérnökök.

Itt vannak az állami szállítások, beruházási törvényjavaslatunk a küszöbön, bár ezekkel szociális érdekeket elégitünk ki, de tartalmazniok kellene oly rendelkezéseket, melyek az ipari munka ügyvivőinek megteremtésére irányulnak. Ha áldozatok árán is, de nyernünk kell igazi, arra való szakembereket, kikben való hiányunkat, szűkölködésünket tartom én igen gyakran a kérdéses téren való fejlődésünk akadályául.

De másrésztől, miért mennek általános-ságban a technikai, ipari pályára még mindig csak a polgári s vagyontalan családok gyermekei? Miért nem látjuk ott a vagyonos, magas társadalmi állású szülőkéit. Nagyon jól tudjuk, hogy nem válnának be mind kitűnő mérnökökké, ipari-vezéreké; de közülök éppen anyagi körülményeik, társadalmi pozíciójuk folytán is mennyivel könnyebben nyerhetnének hadvezéreké a gazdasági harcban. Ok, ha másutt nem, külföldön megszerezhetnék azokat a képességeket, sajátságokat, melylyel tengődő iparunkon, az amugy is nehéz politikai állapottunk mellett, a már hatalmas külfölddel szemben való verseny ellen segíthetnének.

Ipart bizony áldozatok nélkül sohasem fogunk teremteni. De ha valamikor hazafias tett, szent kötelesség volt bandériumokat szervezni az ellenség ellen, vagy reprezentációs hivatalokat viselni a vagyonnal bírónak, ma az ország gazdasági ügye van veszélyben, tegyék vagonukat, tehetségüket itt is a haza oltárára a kiváltságos helyzettel bírók. En azt hiszem, ha a nemzet legkitűnőbbjei törődnének az ipari kérdésekkel, a legelső állásnak csatasorba, az ország ez égető ügyében, megnyernék a diadalt még Ausztriához való jelenlegi viszonyaink közt is.

Borbély Gyula,
gépészmérnök.

Széll Kálmán a kiegyezésről.

(A képviselőház ülésén.)

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósítása. —

Budapest, január 16.

Oriási érdeklődés nyilatkozott meg a mai ülés iránt, a melyen Széll Kálmán miniszterelnök beszámolni óhajtott a kiegyezés tartalma felől.

A képviselők pártkülönbség nélkül nagy számban gyűltek össze, különösen a szabadelpvűpárt, amelynek soraiban még Tisza István gróf is megjelent, aki pedig egy év óta most másodszer jött el az ülésre. De zsufolásig megtel-

— Elég veszélylyel járt, de most hamar nyissátok ki a kaput.

— Nem lehet, várnod kell, míg az őrtiszt erre jön.

— Nyissátok ki a kaput! — hangzott közbe egy hang a sötétben. A következő pillanatban Borz belépett a kapun, a mi nyomban be is csapódott utána. A szolgálattevő tiszt előtt állott.

— Ugyan, — szolt emez, ki a beszélgetést hallotta, — Amer pasa levelet vár Mechmed pasától. Már féltünk, hogy az ellenség elfogta. Nini, hisz ez az ember csurom viz. Adjatok neki száraz ruhát.

— Nem kell! — válaszolt Borz. — Először az iratot akarom kézbesíteni.

— Mondhatom, derék fickó vagy! — szolt a tiszt és megveregette az álfutár vállát.

Omer pasa a jelentés vétele után kiugrott ágyából, magára kapta hálóköntösét és maga elé bocsájtotta a futárt.

— Allah legyen hozzánk kegyelmes, — szolt Borz, amint belépett s mélyen meghajolt a pasa előtt.

— Gyorsan az irást! — türelmetlenkedett Omer pasa.

— Ime! — mondá Borz és egy késsel felhasította a kaftánt, melynek béléséből kivette a hólyagba rejtett iratot. Omer pasa möhön hozzáfogott az olvasáshoz.

— Jó hívek, Ali bég, — fordult szárnysegédjéhez. — Mechmed rohamlépésben közeledik Sabács felé. Ha még egy hétig kibírjuk, mentve vagyunk.

Omer pasa alaposan kikérdezte az álfutárt, ki hála az előrelátó és ügyes oktatásnak, jól megálta helyét.

A következő napon Omer pasa egyenes kívánságára Borzot körülvették a várban, hogy személyes meggyőződése alapján referálhasson a nagyvezérnek a várbeli állapotokról. Borznak így alkalma nyílt tudnivalóságát teljes mértékben kielégíteni. Megnézte a bástyákat, a löporos tornyot, a töltő műhelyeket. A bástyák bevehetetlen falóriásoknak látszottak, melyek belül is meg voltak erősítve, csak az északi oldalon, hol a falak ugyan magasabbak, de jóval vékonyabbak voltak, nem látta a belső erődítéseket.

— Ezer szerencse, hogy Mechmed fölmentésünkre siet, mert az élelmi és lőszerrek fogytán vannak — mindotta Ali bég, midőn Borzot körülvette a várban.

Amint a belső vár egyik utcájába tértek, Borz egy emeleti ablakból a csodálkozás felkiáltását hallotta. Főpillantott és nem kis rémületére az öreg Sebestumot és Natáliát látta az ablaknál. Ez a felfedezés veszélyes lehetett reá nézve. Hirtelen elfordította a tekintetét; tartózkodott minden mozdulattól, a mi elárulhatta volna. Mint egy vad-idegen, rohant tovább.

Sellestum meredten bámult utána, majd magánkívül loholt föl s alá a szobában.

— Hát ez lenne Mechmed pasa küldönce? Borz Tamás, te hitvány gyaur, most igazán bele estél a kelepcéba.

— Dehogy, nem ő volt az! — csitította a minden izében remegő Natália.

— Mit, nem ő? — kiáltott Sebestum, el-lentmondást nem tűrő hangon. — Akkor lesz csak igazán ő, ha már a kötélén fog lógni.

E szavak után főlkapta botját, kalapját és egyenesen Omer pasához rohant.

— Allításod nem lehet való! felelt a vádra Omer pasa. — Az irat valódi és őt nem Borznak, hanem Isamérnek hívják.

— Szemfényvesztés, csalás az, oh pasa. Én jól ismerem és háznépem is jól ismeri őt. Egy hitvány gyaur az és Borz a neve.

— Nem hiszem. Különben ezt tőle is megtudhatjuk, — válaszolt Omer pasa s kiadta a rendeletet, hogy a futárt vezessék hozzá.

Borz ép visszatérőben volt. Hamar belépett a pasához, a hol közölték vele a vádat. Borz a szeme közé nézett volt főnökének, anélkül, hogy egy izma is megrándult volna.

— Ez az ember teljesen idegen előttem, — szolt hidegvérrel, ahogy a vád elhangzott. En sem gyaur, sem Borz nem vagyok, annál kevésbbé kém, hanem Mechmed pasa futárja.

— Hazudik! — kiáltott közbe Sebestum.

— Ostobaság a mit ez az ember beszél, — felelt Borz nyugodtan. — Különben kezdedben a hatalom, oh nagyur, hogy Allah növecsze hosszúra szakáladat; én megnyugszom igazságos ítélletben.

— Allításomat leányom és szolganője is megerősíthetik, — toporzékoit dühében Sebestum.

tek a karzatok is, többnyire hölgyekkel, akik között Apponyi Albert grófnéval igen sok magánbölgy tünt fel.

A képviselők türelmetlenül hallgatták a kijelentéseket, melyek között máskor élénk szenzációt keltett volna a Beck Marcell képviselő lemondása.

Végre felállott a miniszterelnök és több, mint két óra hosszat beszélt a kiegyezésről, a melynek minden részletéről beszámolt. A beszámoló az autonóm vámtarifa mezőgazdasági tételei, a járadékadósság a készfizetések felvételéről, a dunai szállításról hosszabban szólt. A jobboldal üdvözölte a miniszterelnököt, a kivétel után Kossuth Ferenc polemizált.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

Elnök megnyitván az ülést, jelenti, hogy Beck Marcell lemondott mandátumáról s így az összeférhetlenségi zsűri kisorsolása felesleges.

Rosenberg Gyula előadó benyújtja a cukorkontingensről szóló jelentést.

Elnök jelenti, hogy a napirend előtt a miniszterelnök nyilatkozni akar.

(A kiegyezés.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Kossuth a múlt héten kérdést intézett hozzám a kiegyezés tartalma felől. Mindaddig ezt nem tehettem, most azonban megragadja az alkalmat, hogy nyilatkozzék a kiegyezésről. Védbeszédet nem fog tartani a kiegyezés mellett, annál kevésbé, mert annak objektív elbírálása csak akkor lesz lehetséges, ha a Ház annak minden részletét ismerni fogja. Nem akarja tehát a kiegyezés előnyeit kiszínezni, sem a hátrányait elhallgatni. A kiegyezés tíz évre szól és magának a vámszövetségnek tartalma semmiben sem különbözik az előbbi és most érvényben levő vámszövetségtől. Mind a fogyasztási adók, illetékek tekintetében változatlan maradt, csupán egyes kisebb, jelentéktelen módosítások vannak, a melyek a tartalomra befolyással nincsenek, csupán más törvényből tettek át ide egyes részleteket.

(Az autonóm vámtarifa.)

Hegyk legfontosabb része volt a kiegyezési tárgyalásoknak: a vámtarifa kérdése, a melyet megoldani egyik legnehezebb feladat volt. A vámtarifa ma a közgazdasági politikának sava, legfőbb anyagi tartalma, mert minden állam ma arra törekszik, hogy gazdasági érdekeit a

tarifa útján megvédje. Itt igyekezni kellett a két állam érdekeit összeegyeztetni és nem lehet tagadni, hogy a két állam között sok érdekelletet van és ezek: az ipari és mezőgazdasági érdekek, a melyeket iparkodtak összhangba hozni. A mezőgazdasági vámnál igyekeztünk biztosítani mezőgazdaságunk érdekeit és az ipari vámnál megállapításánál arra törekedtünk, hogy a még fejlődő ipar fejlődését meg ne gátoljuk azon ipari cikkekre, a melyek a szegény emberéi és őket leginkább érdekli, vám vagy egyáltalán ne, vagy csak csekély vám essék. A nagyobb ipari vámnál a gazdagok ipari cikkeit: a luxuscikkeket érik. (Helyeslés.) De hát ezt az autonóm vámtarifát lehetőleg elkerülni óhajtja a kormány és csak arra az esetre lépne érvénybe, ha vám és kereskedelmi szerződés létre nem jönne.

Néhány tételt mond el.

(A mezőgazdasági vámnál.)

Rátér most a részletekre. A mezőgazdasági vámnál így vannak megállapítva:

A gabonafélékre a német vámtarifához simlunk a tételek. Megiért pedig állapítva a

buzára	a mai 3 57 K.	helyett 7 57 K.
rozsrá	" 3 57 "	" 7 — "
árpára	" 1 79 "	" 4 — "
zabrá	" 1 79 "	" 6 — "
tengerire	" 1 19 "	" 4 — "
babra	" 2 38 "	" 4 50 "
lisztre	" 8 91 "	" 15 — "

De vannak persze minimális tételek. A minimális tarifa

buzára	6 30 kor.
rozsrá	4 40 "
árpára	2 80 "
zabrá	4 80 "
tengerire	2 80 "

Folytatja aztán az egyes vámtételeket, melyek az eddigi számokhoz képest mind jelentékeny emelkedést mutatnak. Így például friss szőlő vámja az eddigi 23 kor. helyett 40 kor. Az állatok vámja is emelkedett a következőképpen:

ökör	35 korona helyett 60 kor.
bika	9 " " 30 "
tehén	7 " " 30 "
növ. marha	7 " " 18 "
sertés	7 14 " " 12 "
ló	23 " " 100 "

A híres sabáci erőd volt a száva-vidék kulcsa. Ennek megvédelését igen fontosnak tartotta Mátyás, mert ha Mohamed megveti itt a lábát, akkor ugyancsak meggyűlik a baji vele.

A faltörő gépeket még az éjjel a vár gyöngye része alá vonatta és gyorsan hozzálátott az ostromhoz. Mire megvirradt, Sabác büszke, félholdas tornyai romokban heverték, csak az őrség tartotta magát hősiessé. A harc nagy és kemény volt. Valóságos nyilzapor hullott a falakról, az ágyuk bömböltek, a föld reszketett a sátorok rengtek, a harci naszádok hullámokba kavarták a Száva vizét, a levegőt riadó harciraj töltötte be.

A küzdők között, ahol legnagyobb volt a veszély, első volt a király, kinek oldalán jobbra-balra osztogatta a halált, Borz Tamás.

Hat órai harc után a vár rombadólt bástyáin fehér zászlókat lengetett a szél. A harci zaj megszűnt s újra csend költözött a sabáci várba. A sors határozott Sabác fölött: a magyarok bevonultak.

Borz Tamás is megkapta jutalmát. A közlegény az álfutár, mint kapitány tért vissza a harcból. Most már nem volt nehéz Natália kezét megnyernie.

Az öreg Sebestum úgy elnémult, mint az ágyuk a sabáci vár alatt. Megbékült és nem mert többé legénykedni. Sőt később még azt is megtette Borz Tamásné kedvéért, hogy fölköltözött a gyaurok fővárosába: Budára.

(Ipari vámnál.)

Az ipari tételekről is szól. A közönséges pamutfonóknál némi emelés történt. Már magasabb emelés van a jobbajánál.

Széll Kálmán sorra veszi a tételeket, az ellenzék padjairól itt már izgalmas közbeszólások történnek.

— Lehetetlen volt az osztrák ipar védelmét ellenezni — védekezik Széll Kálmán. — A kis ember nem fogja érezni az ipari vámnak. A tömeges fogyasztás tárgyai nem emeltettek. Az elsőrendű szükségletek tárgyai sem emeltettek.

A közönséges pamutszövetek csak 5 koronával s finom pamutszövetek 10 koronával emelkedtek. Jelentékenyen emelkedtek a posztó vámnál, a keztü vámnál, a vasiparcikkéknél.

A mezőgazdasági termékek vámnál emelése mellett lehetetlen volt az ipari vámnak nem emelni. Azoknál az iparcikkéknél, a melyeknél a mi iparunk is érdekelve van, a vámnál a mi érdekeinket is képviselik. E cikkek a térsza, husneműek, kolbász, marha és lóborók, gyapju stb. E vámemelések minket védnek.

A kormányban azonban az a kívánsága, hogy szerződéses vámpolitikával hozunk állandóságot, biztonságot, mert az autonóm vámtarifa életbeléptetése ingatagságot, bizonytalanságot jelent. Igen nehéz és hosszas tárgyalás után jött létre.

(Az állatforgalmi rendezkedés.)

Fen van tartva az állatforgalom szabadsága ezutánra is. De bizonyos kiegészítésre volt szükség. Így a sertésvészre való tekintettel, meg van különböztetve a tenyész-sovány sertés és a hizott sertés. Az előbbi könnyebben hurcolja tovább a sertésvészt, ezért a sovány sertés 35 napig ellenőrzésben tartatik s csak aztán engedtetik át a szabad forgalomnak. (Zaj a baloldalon.) Ennek ellenében a levágásra szánt sertés, tehát a hizott — és itt van a mi érdeklünk — vészmentes területekről szabadon megy bárhova. A fertőzött községekből is, de a nem fertőzött udvarokról szabadon megy a hizott sertés a vágóhidakra Ausztriában. Legalább 270 ilyen vágóhid van kijelölve Ausztriában, ahová fertőzött községekből is szabadon mehet a hizott sertés. (Helyeslés a jobboldalon.)

Ez, mint statisztikai adatok igazolják, rendkívül fontos érdekünk. Itt a mi érdekeink teljesben biztosítva vannak.

Pichler: Ez disznószerencse. (Derűtség.)

Krasznay: De hát az összesség?

Széll Kálmán miniszterelnök: Ami a malom üzleteinek megadóztatását illeti, arra nézve úgy intézkedtek, hogy minden részvénytársaságra kimondatott, hogy amennyiben a másik államban teljesen külön üzlettelepet állít fel raktárral és irodával, az adót fizet. Ha nem állítanak külön raktárakat, akkor nem adóztatják meg. (Helyeslés.)

A Dunai szállítási adót megszüntetik, kivéve az aldunai részt, ahol a nemzetközi megállapodás szerint a Vaskapu költségek fedezésére igenis szednek szállítási adót. (Helyeslés.) A járadékadóra nézve abban egyeztek meg, hogy ez egyik államban sem fogja terhelni a járadékkötvényeket, ami, tekintettel arra, hogy mi jobban vagyunk érdekelve, reánk nézve igen nagy előny. (Élénk helyeslés.)

Felkiáltások: És a záloglevelek!

Széll Kálmán miniszterelnök: A zálogleveleket is teljesen a számítás alapján kezelik. Csak két százalékos rente adó terheli azokat.

A tiroli gabonavásárt fenntartják, mert hosszas és alapos tanulmány után rájöttek, hogy ez nem változtatja meg a gabonárákat, azokat le nem szállítja és anyagi kárt nem okoznak. (Helyeslés.)

A készfizetések felvételére, amint az utolsó ál-

— Hívják hát gyorsan elő! — szölt türelmetlenül Omer pasa.

Kis vártatva mindkét leány belépett.

— Ismered, leány, ezt a fiatal embert? — fordult a pasa Natáliához. — Borz Tamásnak mondják.

Natália és Borz egy jelentőségteljes pillanást váltottak.

— Ma láttam ezt az urat s a mit akkor hittem, most már nem állíthatom — felelt Natália egy kis szünet után. — Csalódtam. A hasonlatosság nagy, de ő nem Borz Tamás. Borz kissé alacsonyabb, sötétebb haja van és az arca sokkal csinosabb.

A szolganó hasonlóképen vallott.

— Üssön közetek a menykő! Hazugságban akartok hagyni? — ordított magánkivül Sebestum.

— Elég! — fejezte be Omer pasa. — A dolog rendben van. Tévedtél, Sebestum és tévedni emberi dolog.

És Sebestumnak hallgatni kellett, bárhogy forrt is benne az indulat.

A vészes felhő elvonult Borz feje fölött. Ahogy az éj leszállt, utrakészen állott. Omer pasa válasza be volt varrva turbánjába és a sötét éj leple alatt kihalt a várkapun. Bele vette magát a vízbe s megtette ugyanazt az utat, mint az előző napon Csakhamar partot ért a magyar őrség rögtön Mátyás sátorába vezette. Mátyás kihallgatta és meg volt elégedve a jelentéssel.

amjegy be lesz váltva és ez most február 28-án jár le, a két kormány benyújtja a törvényjavaslatot (Helyeslés.) A készfizetések felvételének napját a két kormány rendeleti uton fogja megállapítani. Annyi bizonyos, hogy csak a vis major akadályoztatja meg a készfizetések felvételét. (Helyeslés.)

Ugron: Mi lesz a borvámval?

Széll Kálmán miniszterelnök: Csak nem gondolják, hogy a magyar és osztrák kiegyezésnél az olasz borvám kérdésbe jöhet? Az iparfejlesztésre és a mezőgazdasági érdekekre vonatkozólag mindkét államnak szabad keze van. Tehet a két állam mindent a maga iparának, vagy mezőgazdaságának fejlesztésére és a közszállítványokban tetszés szerinti kedvezményeket adhat. (Helyeslés.)

Krasznay: Ez szegényparagrafus.

Széll miniszterelnök: Nem áll. Clora pacta boni amici! Semmi titkos dolog nincs a két kormány között az elmondottakon kívül. Mindent elmondott szinezés nélkül és semmit sem hallgatott el. A két állam érdekei harmóniába vannak hozva egymással. Az ítélettől nem fél. Ezeket akarta elmondani. (Éljenzés a jobboldalon.)

A szünet után

(Kossuth Ferenc).

Kossuth állott fel a szólásra. A kiegyezést rossznak tartja. Az új kiegyezés rosszabb a réginél. Adós maradt a miniszterelnök, ama nyilatkozattal, hogy mi lesz az esetben, ha a parlamentek nem fogadják el a kiegyezést? Ez örökös Damokles-kard lesz felettünk. A miniszterelnök kijelentése szerint az általános vámtarifa dolgában oly vimányt eszközölt, a minő 1867. óta nem volt; de ha felemelték az agrárvámost, felemelték az iparvámost is és így iparunkat megint kiszolgáltatták Ausztriának. (Ugy van! Élőnk helyeslés.) Ezzel kiadtunk kezünkől minden fegyvert és lemondunk arról, hogy a világban fogyasztási piacot teremthessünk, miután Magyarország iparvám-kedvezményt nem fog adhatni, hogy agrárvám-engedélyt kapjunk érte.

Széll Kálmán miniszterelnök: Miért?

Kossuth Ferenc: Mert Ausztria meg fogja akadályozni.

Széll Kálmán: Majd meglátjuk!

Kossuth Ferenc beszéde további során kijelenti, hogy ezen kiegyezésben hátramentünk, a helyett, hogy előre jutottunk volna. Nem érti, hogy miért kellett ehhez az a nagy erőfeszítés? Magyarország jövője szorosán összefügg az önálló vámtarissal. (Zajos helyeslés.)

Széll Kálmán polemizál Kossuth Ferencel. Méltányos ember nem mondhatja, akár Kossuthnak hívják, akár másnak, hogy ezen kiegyezés rosszabb, mint a régi. Egyes részletekben lehet kifogásolni, de általánosságban ilyet nem lehet mondani. Ezután Kossuth állításait igyekszik cáfolni, s érveit mesterségeseknek mondja.

Jegyző-választás.

Ezután a Ház az elhunyt Major Ferenc helyébe a Ház jegyzőjévé Trubinyi Jánost választotta meg.

Majd több bizottsági tagot választottak, s azzal az ülés véget ért.

Holnap a cukorkontingensről szóló javaslatokat tárgyalják.

TANÜGY.

(—) A gőzgépezők és kazánfűtők vizsgáló bizottsága január hó 25-én Aradon képesítő vizsgálatot tart. A vizsgázni akarók kellően felszerelt kérvényeiket a m. kir. iparfelügyelőséghez nyújtják be. Az elnökség.

A genfi szerelmes pár.

(Érdekes esemény.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 16.

Lujza trónörökösne egy újságírónak bejelentette, hogy bátyja, József Ferdinánd főherceg nem valamely megbízatással jött Genfba, hanem a testvéri szeretet készítette az ő meglátogatására.

Mindama hírek, hogy Ferenc József király azilumot ajánlott volna föl a trónörökösnek az esetre, ha Ausztriába menne, alaptalanok. Ep ilyen alaptalanok a József Ferdinánd missziójáról szóló hírek. A főherceg határozottan kijelentette, hogy csak azért jött, hogy nővérének tanácsokat adjon. A trónörökösne bemutatatta Gíront bátyjának és ez kezét adott a nyelvmesternek, de különben is igen szeretetreméltó volt hozzá.

A főhercegnő rendkívül meg van botránkozva ama híresztelések miatt, hogy Gíront önző motivumok vezették közös elhatározásuknál. A trónörökösne szerint nagy összegeket ígértek neki, ha elhagyja Drezdát, de megtagadta a választ, sőt egyáltalán elejti az igényeit arra a fizetésre is, mely szerződése szerint a szász udvartól járna neki.

Gíronnak van valami kis vagyona, melynek segítségével azon helyzetben van, hogy nem bőségben ugyan, de tisztességesen megélhessen. Ugy a trónörökösne, mint Gíron azt határozták el, hogy annyira összehúzzák magukat, hogy mások támogatására rá ne szoruljanak.

A trónörökösne még mindig folytat tárgyalásokat lipcei ügyvédjével és ezekből a tárgyalásokból annyi került nyilvánosságra, hogy a trónörökösne arra kérte az ügyvédet, tegyen meg minden lehetőt, hogy hat hét alatt el legyen választva férjétől. Ezen feltétel mellett engedményekre is volna hajlandó.

A genfi szerelmes pár, mint Genfből írják, immár mozgó fényképekben is látható lesz. Egy fotografusnak sikerült kinematograf felvételt csinálni a szerelmes párról, mikor karonfogva, sétáról visszaértek a genfi szállodába.

Mangra az új püspökválasztásnál.

(A generális vikáriuság. — A temesvári pör.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 16.

Az aradi püspöki szék betöltése körül Mangra szerepe nem szűnt meg az által, hogy a király az ő megválasztását megsemmisítette. A mellett, hogy ő a vezetője a pártnak, mely őt az előbbi választáson győzelemre segítette, hír szerint az új püspök megválasztása által Mangra oly hatáskört akar magának biztosítani, amelynek révén tulajdonképp ő lenne az igazi püspök s nem az, akit — ha Hamsea elbuknék — megválasztának.

Ezen, egyelőre ellenőrizhetetlen hírek szerint a Mangra párt titkos jeleivel, — hogy csakugyan Papp J. János protoszincellus az, vagy más, nem tudni — paktum jött létre, a mely szerint az új püspök jogánál fogva Mangrát az aradi egyházmegye generális vikáriusává nevezi ki. Ez teljhatalmu püspökhelyettesi állást jelent, a minő különösen a beteg püspökök mellett szokott lenni. Ez azonban annyit jelentene, hogy ha a tribunisták terve sikerül, mégis csak Mangra lenne a püspök, ha más viseli is a címet, meg a süveget. Mangra intézne mindent s az ő szava döntene az egyház minden ügyében. Világos, hogy ez kijátszása a kormány és a korona döntésének és aki ily paktum árán a püspökséget elfogadná, ugyan-

oly beszámítás alá esnék, mint Mangra és már ezért se volna érdemes a megerősítésre. A hirt azonban pozitívnek nem lehet nevezni, de némileg megerősíti a titokzatosságot, a melylyel a Mangra párt az új választás előtt dolgozik.

Mangrát a megsemmisítésen kívül legutóbb még egy kellemetlenség érte. Abban a sajtópörben, a melyet Maglás Manó, a temesvári Controla aradi levelezője ellen indított, a temesvári kir. ítélőtábla, a mint értesülünk, e hó 13-án helybenhagyta a temesvári kir. törvényszék váditanácsának végzését, a melylyel Maglás ellen az eljárást megszüntette. Ezzel az ügy befejezést nyert, miután a két egybehangzó határozat ellen felebbezésnek nincs helye.

A kiegyezés a Reichsrathban.

(Körber nyilatkozata.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 16.

A két miniszterelnök egy napon tett jelentést a maga parlamentjének a kiegyezés részleteiről. Az osztrák parlamentben ezt az eseményt éjjeli ülés előzte meg.

Choc, a radikális csehek vezető szónoka reggel fél 4 óráig beszélt, a mikor a baloldali képviselők majdnem teljes számmal megjelentek a teremben. A középső padok is megteltek képviselőkkel. Kubr rövid, cseh nyelvű zárószava után a ház elvetette az akkor-biztosításra vonatkozó sürgős indítványokat.

Pracek cseh agrárius harmadfél óra hosszat beszélt cseh nyelven. Beszéde időnként alig hallható. A baloldali képviselők, a kik a reggeli lapokat olvasták, gyakran félbeszakították közbeszólásaikkal. Pracek 6 órakor fejezi be beszédét. Utána Primavesi (német) röviden az indítvány elvetését ajánlja, mire a vitát berekesztik. A vezérszónokok lemondanak a szólás jogáról, ugyszintén Pracek a zárószó jogáról. A ház a sürgős indítványt névszerint való szavazás útján elveti.

A mai ülésről a következő távirati tudósítást vesszük:

A képviselőház ülését délelőtt 10 óra 15 perckor nyitotta meg Kaiser alelnök. — A képviselők nagy számmal jelentek meg. Általános figyelem között felszóla Körber miniszterelnök, hogy az Ausztria és Magyarország között létrejött kiegyezésről, a vámtarifáról és más megállapodásokról tájékoztassa a Házat.

Körber miniszterelnök azzal kezdi beszédét, hogy a kormány kötelességének tartja, hogy a Házat a magyar kormányval létrejött megállapodásokról tájékoztassa, mielőtt még javaslatai a Ház elé kerülnek, a mi a legközelebbi napokban megtörténik. Mielőtt rátérne a javaslatok érdemleges tartamára, ismerteti akarja ama nézetek alapvonalait, a melyek a kormányt a tárgyalások egész folyamata alatt vezették. Hiu kísérlet lett volna egyszerűen ignorálni a régebbi megállapodásokat, a melyeket Ausztria császári rendeletekkel, Magyarországon pedig alkotmányos uton állapítottak meg. Inkább arról volt szó, hogy az előbbi megállapodások bizonyos káros következményeit kiküszöböljék és az új megállapodásba teljes világosságot vigyenek bele. Tarthatatlannak találta a kormány egész sorát a megállapodásoknak, a melyek egyebek között az állatforgalomra, az állategészségügyi rendszetre és a tiroli gabonavám azonnali megszüntetésére, a bizományi rakárak megadóztatására, a szállítási adóra, a dunai forgalomra stb. vonatkoztak. Azonkívül kerülni kellett a két birodalom bizonyos kettős megadóztatását. A miniszterelnök felsorolja a reichsrath elé terjesztendő összes kiegyezési javaslatokat, ugyszintén a császári rendeleteket, köztük a régi államjegyek bevonásáról, a 80 millió adósságról és az osztrák-magyar bankkal kötött új egyezményről szóló rendeleteket, továbbá a magyar országgyűlés elé terjesztendő javaslatokat, végül bizonyos Magyarországgal létrejött megállapodásokat és kötelező nyilatkozatokat a magyar államkötvényeknek az osztrák járadékadó alól való felmentése, a szerzői

jog, az árustatisztika, a vámforgalom és különféle adóügyek tárgyában. Azután behatóan ismerteti az állatfajjalom és az állategészségügyi rendszert kérdését, különösen a sertésjárványok behurcolása ellen irányuló intézkedéseket. S az osztrák szempontból körülbelül ugyanazt mondta, a miket Széll Kálmán a magyar parlamentben.

Körber beszédét az osztrák képviselők hidegen, tartózkodva fogadják.

Utána a cseh radikálisok folytatták obstrukciójukat, melynek vége egyelőre nem tudható, hacsak nem sikerül a függőben levő kompromisszumot végkép megkötöni.

MULATSÁGOK

Farsangi naptár:

Január 17. Lutheránus bál (Fehér Kereszt.) — Aradgáji önkéntes tűzoltókar táncestélye (Gáji iskola.) — A pankotai önkéntes tűzoltókar táncvigalma (Fehér Kereszt.)

Január 24. Az aradi könyves segédmunkások önképző szakszerveletének műkedvelői előadással egybekötött táncvigalma (Kass-vendéglő)

Február 1. Tanítóbál (Polgári fiúiskola.) — A borosjenői ifjuság táncvigalma (Központi szálló.)

Február 2. Az aradi borbély és fodrász ifjuság táncvigalma (Kass vendéglő.)

Február 7. A pankotai polgári jótékony nőegylet táncvigalma (Fehér Kereszt.) — Az aradi m. kir. posta- és távirda altisztek és szolgák táncvigalma (Kass-vendéglő.)

Február 8. A Lloyd-társulat estélye este 9 órakor (Lloyd helyiség.)

(=) Posta-altisztek bálja. Az aradi m. kir. posta- és távirda altisztek és szolgák özvegyeinek, árváinak segítő és temetkezési egyesületük javára szombaton, 1908. február hó 7-én, a Kas-féle vendéglő nagytermében zártkörű jótékonycélni táncvigalmat rendeznek.

Vád alá helyezett kereskedők.

(Egy aradi csőd utójátéka.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 16.

Az aradi kereskedők élénken emlékeznek arra az időre, mikor Szelle József csatlósai, Schwemmer Adolf és társai folytatták üzelmüket. Az ugynevezett pártiaru kereskedők ütöttek fel tanyájukat, s üzleteik tulajdonképpen gyűjtőtelepek voltak mindama árucikkek elhelyezésére, melyek rosszhiszemű hitelszerzés útján olyan kereskedők kezébe kerültek, kik üzletnyitásuk után rövidesen megbuktak. Ilyen tisztavág életű cég Aradon a legutóbbi években nagyon sok volt, s ezek közül való a Révész és Fischer cég is.

Az üzlet az említett módon csődbe jutván, a cégtársakat vád alá helyezték a btk. 414. §-ába ütköző hamis bukás büntetlérért, mint tetteket, Schwemmer Adolfot és társait, kik a hitelezők kijátszására az áruk elhurcolásával segédkezett nyújtottak, pedig mint bűnsegedeket. A cégtársak ellen köröző levelet is adtak ki.

Révész és Fischer a vádhatározat ellen nem éltek kifogással s így az rájuk nézve jogerőssé vált, míg a bűnsegedek mindegyike külön külön kifogást adott be a vádirat ellen.

Az aradi törvényszék vádpanácsa ma a kifogások tárgyalására ülést tartott. Gallu József elnökölt, előadó volt Ribiczey Ferenc, szavazó bíró Görömbey István, jegyző Szeberényi Gyula; a vádhatóságot Domokos László alügyész képviselte. Mint védők Nemes Zsigmond dr. és Schwarz Jenő dr. jelentek meg.

A vádpanács Schwemmer Adolfot és társait vád alá helyezte, azzal az indokolással, hogy a vizsgálat kellő adatot nyújtott arra nézve, hogy a vád ottak kerülő utakon, titokban nagy mennyiségű árut vitték el a vétel álcime alatt a központi paati áru telepre.

Schwemmer személyesen nem jelent meg a vádpanács előtt. Jelenleg Budapesten tartózkodik s ott igen élénken „működik” a kereskedelem terén.

A kenyér-zsút.

(A harmadik előadás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 16.

A város háza nagy termét újból megszállotta a közönség, hogy kivége részét abból az élvezetből, melyet a harmadik kenyér-zsúr programja ígért. Az ingyen kenyér javára ezúttal a harmadik zsúrt rendezték már, s a közönség arra a tapasztalatra jutott, hogy ezek a műsorok nemcsak ígérnek, hanem adnak is. A mellett, hogy magas nivóju az előadások sorozata, egyben változatos is, s így teljes élvezetet nyújt azok számára, akik meghallgatják.

A mai bevezető komoly, tanulságos dolog volt. Dömötör László főreáliskolai tanár, a zsúrok egyik buzgó rendezője tartott szabad előadást az *Östörténelemből*. A régészet e kiváló művelője, kinek tudós munkájáról a Kölcsey-egyesület kebelében létesített régiség-muzeum tesz fényes bizonyosságot, nagyon tanulságos, s e mellett érdekes dolgokat mondott itt el, s fő érdeme, hogy olyan könnyed és élvezetes modorban, melylyel a hölgyközönség figyelmét is le tudta mindvégig kötni. Előadásának illusztrálására történelmi előtti tárgyakat (saját gyűjtésének eredményét) mutatott be.

Ezután ének következett. B. Szabó József és neje Karácsonyi Mariska, a szintársulat tagjai a Kasanovából Marion és Pietro kettősét adták elő pompásan egybesimuló hangon. A közönség meleg tapsokkal jutalmazta a megkapó énekszámot.

Most Dobos Károly dr. tanár Rudnyánszky Gyulának „A gyáva” című költeményét szavalta el, mély hatást kelteve hallgatóiban. A szavaiót háromszor hívta elő tapsaival a közönség.

Újból énekszám volt soron. Karácsonyi Mariska magyar dalokat énekelt, s a magyar nótákhoz teremt szép hangja, érzésteljes előadási modora mindenkinek megkapta a szívét. Természetes, hogy ujrázás nélkül nem nagyták.

Befejezőnek maradt Purcsi János zenetanár cimbalomjátéka. Purcsi előkelő művészetét már többször volt alkalmunk méltatni, s most is csak a legteljesebb elismeréssel szólhatunk róla.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: Goldstein Számi, bohózat. Gyöngyi Izsó vendégfelléptével. (Páratlan bérlet.)

Vasárnap: Délután: Bányamester, operetta. Este: Három pár cipő, bohózat. Gyöngyi Izsó vendégfelléptével. (Páros bérlet.)

Szoyer Ilonka bucsuja.

— Január 16. —

Szoyer Ilonka előtt nem új dolog az ünneplés, de olyan teljes meghódolásban, mint a minővel Arad vetette magát az ő koloratúrája elé, talán nem volt még része. Őt napon át ünnepelt itt minden: a teli nézőtér a heringes hordóvá átváltozott páholyokkal, a taps-orkánok, a lelkesedés magával sodró ciklójára, a szereplő színészek igyekezete, a direktor zsebe. Aki ma este azt a piros bokrétát nyújtatta át neki, virág nyelven fejezte ki, hogy ez az öt nap a szerelemé volt, melylyel az ifju művésznőért égtek a stakkatótól mámoros szívek.

Ma este lépett fel utoljára a Hoffmann meséiben, melynek hármas női alakja hozta meg Aradon a legnagyobb külső sikert számára. Ebben kapta a legtöbb tapsot, a legmelegebb elismerést, de azért komoly zenei szempontból tökéletesebbet nyújtott Angot, a csarnok leányának szerepében. Ez felel meg legjobban a

hangjának, mely a magasságokat, a technikai nehézségeket, sőt a virtuozitásokat is csodás könnyűséggel győzi. Itt énekelte a nevezetes stakkato polkát, mely a nevével annyira összeforrott s mely a zenevilágban valóságos különlegessége tette. A Hoffmann meséiben a technika mellett nagy szerepe jut a drámai erőnek és színezésnek, mely nem tart egészen együtt a szédületes technikájával. Hogy a külső siker mindamellett itt volt nagyobb, annak az a magyarázata, hogy Offenbach muzsikája könnyebben érthető a laikus fülek számára is.

A Hoffmann meséinek megjegyzésreméltó momentuma az a drámai, az énekesnőtől külön választandó, színész alkotás, melylyel mint Antonia megkapott, sőt valósággal megdöbbentett mindenkit. Váratlan volt ez a mélyreható, lélekből fakadó, lélekhez szóló játék attól, aki mindig nevet s akinék látszólag csupán mosolygásra van teremtve a szeme, a szája és a szíve.

Hogy Hoffmann a német diákoknak elmondta az ő meséit, véget ért Szoyer szereplése, mely, ha Mader Raoui, az Opera igazgatója nem olyan rigorózus, még bizonyára megkövekszik egy pár „utolsó fellépés”-sel.

(L—y.)

* Gyöngyi Izsó vendégszereplései. Holnap, szombaton kezdi meg Gyöngyi Izsó aradi vendégszereplésének sorozatát. Első nap a Goldstein Számi-ban, egyik legkitünőbb szerepében lép fel, azután pedig az *Ornagy ur, Don Pietro, Caruso*, s a *Három pár cipő* című darabokban játszik. A szombati előadás kivételesen hét órakor kezdődik.

* Császár Imre Aradon. Császár Imre, a Nemzeti Színház kitünő művésze három vendégszereplésre lejön Aradra. Császár három legjobb szerepében lép fel.

* Parlagi Kornélia, az aradi szintársulat széphangu énekesnője, mint egyik nagyváradi lapban olvassuk, virágvasárnapról Somogyi Károly nagyváradi szintársulatához szerződött.

* A zeneda matinéja. Arad zégi jóművészeinek, az aradi zenedének tanárai és növendékei január 18-án délelőtt 11 órakor a polgári fiúiskola dísztermében matiné rendeznek. A matiné műsora ez:

1. a) Karének: Weber C. M. „A vizen”, b) Svéd táncdal, előadják a zeneda növendékei.
2. Lichner „Induló”, zongorán 4 kézre előadják: Darvas Rózi és Darvas Zsuzsi.
3. Magyar népdalok, hegedűn előadja: Schwelengraber Ferenc, zongorán kíséri Schwelengraber Gizella.

4. Magyar népdal, éneklő Brassoványi Erzsébet, zongorán kíséri Kaletzky Vilma tanárnő.

5. Karének, előadva a zeneda növendékei által.
6. Beethoven zongora trio, előadják Kaletzky Vilma, Budits Mátyas és Zoltai Mátyas tanárok.

A matiné kezdete pont 11 órakor, vége 12 órakor.

* Alden Iza hangversenye. Széleskörű élénk érdeklődés várja az aradi származású jeles énekesnőnek, Alden Iza-nak vasárnap, a Fehér Kereszt szállóban tartandó hangversenyét s az bizonyára nagy közönséget is fog vonzani. A kik előjegyzéseket tettek, kéretnek, hogy a jegyeket a holnapi nap folyamán, szombaton, ifj. Klein Mór üzletében váltsák ki.

* A Zenélő Magyarország idei X. évfolyam második füzetét jelent meg, s a következő énekes és divatos zenemű ujdonságokat hozza előfizetőinek: I. „Ütött kopot a hegedű” és „Megy a gőzös lefelé” közkedvelt magyar nótákat. II. Jambor Jenő-től „Salon Valcer” zongorára és III. Maillart A. „Romanc” a Villars oragonyosai operából, ének és zongorára. A legkedveltebb zongora zenemű ujdonságokat hozza e minden zenekedvelőnek kiváló fontosságú zenemű folyóirat, úgy, hogy előfizetői az érdemesebb zenemű ujdonságokat, a mi az év lefolyása alatt megjelenik havonta kétszer, mindenkor 12 oldal tartalmán kapják. Előfizethetni a most megindult 10 évfolyamra, negyedéven 6 füzetre 3 koronával a „Zenélő Magyarország” Zenemű kiadóhivatalában Budapesten, VIII. Józsefkörut 22/24.

honnan érdeklődőknek mutatvány füzetet ingen küldenek.

* A „Borászati Lapok“ harminctödik évfolyamába lépett a folyó új évvel. Régi jébarátja, segítőtársa a magyar szőlőtermelőknél és vezető volt a *fillokszera elleni védekezés* terén. Ma a legújabb adatok szerint, az elpusztult területekből újratelepített 105,935 k. hold szőlő van, van 69,477 k. hold homoki szőlő és a régi szőlőkből is fennmaradt tekintélyes terület. Ez a nagy terület szőlő 443,825 szőlősgazdának a tulajdona, kenyere. Sokan vannak még mindig közöttük, akik nem teljesen aratosak a szőlőtermelésben, különösen a *borkelésben*. Ezeknek vezetője, tanítója a „Borászati Lapok“, mely olcsó előfizetési árai mellett is, gazdag tartalommal jelen meg minden vasárnap. *Előfizetési ára*: egy évre 10 kor.; fél évre 6 kor.; negyed évre 2 kor. 50 fillér. Kiadóhivatal *Budapest, IX, Üllői ut 25. sz.*

Bírói pör egy eljegyzés miatt.

(A jeggyűrt, mint perdöntő bizonyíték.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 16.

Az aradi törvényszék polgári osztálya előtt szokatlan és a maga nemében páratlan polgári pör van folyamatban.

Érdekes ez a pör szereplői és a motivuma miatt. Egy volt jegyespár között folyik a pör, amiatt, hogy a vőlegény otthagya a menyasszonyát, akinek a házassági ígérettel temérdek kiadást okozott. Ennek az anyagi veszteségnek a megtérítése iránt indított most a cserbenhagyott menyasszony atyja, egy aradi segédhivatali tisztviselő pört a vőlegény ellen, aki aljárásbíró egyik szomszédos megyében.

A menyasszonyt, vagyis a felperest *Tabakovits György dr.*, a vőlegény-alperest pedig *Szalay Károly dr.* ügyvéd képviseli.

A pert megelőzőleg a jegyespár még meglepő vonalozással viseltetett egymás iránt. A vőlegény aljegyző korában megismerkedett a szép úri leánnyal és az ismerettségéből jegyesi viszony fejlődött ki. Később a vőlegényt át helyezték s nemsokára előléptették albiróvá.

A vőlegény időközben megbánta a házassági ígéretet s jöllehet már gyűrűt is cserélt az aradi urileánnyal, mégis, nemtudni mi okból, megszakította az érintkezést jegyesével. A menyasszony részéről történt felszólításra az volt a válasza, hogy nem hajlandó nősülni.

A menyasszony atyja, támaszkodva a magyar polgári törvénykönyv azon szakaszára, melynek értelmében a házassági ígéret által okozott kiadásokat a kárvallott fél a másik féltől bírói per útján visszaperelheti, pert indított az albiró ellen azon a címen, hogy a leány bizott az alperes házassági ígéretében, keletgyét szerzett be s azonkívül lakomák által, melyen a vőlegény egynehány barátja is részt vett, anyagi kárt is szenvedett.

A vőlegény a per folyamán tagadta, hogy komoly házassági ígéretet tett volna, mire a menyasszony ügyvédje viszonzválaszában a perirathoz csatolta bizonyítékképpen azt a *karikagyűrűt*, melyet a vőlegénytől kapott s melyben a vőlegény monogramma, az eljegyzés dátumával olvasható.

A felperes egyik periratában igen érdekes kérdésre kívánja megesketni az exvőlegényt. Arra ugyanis, hogy vallja be a vőlegény, hogy olyan *étvágya* volt, mikor náluk étkezett, mint két más normális embernek.

A menyasszony egy nagyobb összeget számított fel a vőlegény számlájára, a melyben benne van a kelengye vásárlása által okozott kár, továbbá a vőlegény *dupla étvágyának áldozatul esett étel ára*.

Ez a pör már befejezéséhez közeledik.

Egy lelkész bünpöre.

(Váltó és eskü.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 16.

Evek óta huzódik az aradi törvényszéknel a bünügy, melynek *Csiky Ignác* almás-kamarási öreg plébános a vádlottja. Az ügy elhuzódását az a körülmény okozta, hogy a lelkész nem jelent meg a tárgyalásokon.

A vádirat szerint még 1893. évi szeptemberben történt, hogy *Csiky* egy 340 forintról kiállított váltót adott át *Schwemmer Adolf*nak, hogy számítolja le. *Schwemmer* a pénzt átadta a plébánosnak és a váltót időközben *Schlésinger Adolf* nevére forgatta. *Schlésinger* a lejáratkor bemutatva a váltót *Csiky*nek, hogy fizesse ki. A lelkész azonban megtagadta a fizetést, mire *Schlésinger* beperesítette a váltót.

Csiky tagadta, hogy a váltó tőle származik és nem ismerte el, hogy az ő neve van aláírva. *Erre le is tette az esküt*.

Ennek megtörténte után *Schwemmer* ellen megindították a bünügyi eljárást váltóhamisítás címén. A vizsgálat folyamán azonban kitűnt, hogy a váltót *Csiky Ignác* írta alá.

Ekkor azután fordulatot vett az ügy. *Schwemmer* ellen megszüntették az eljárást, *Csiky*t pedig *hamis eskü* miatt vád alá helyezték.

Ezért kellett volna az agg plébánosnak ma a törvényszék előtt megjelennie, *Csiky* azonban nem jött el a tárgyalásra, hanem orvosi bizonyítvánnyal igazolta, hogy súlyosan beteg. Így meg ez már évek óta, s a tárgyalást a törvényszék kénytelen újra meg újra elnapolni.

A textilgyár szubvenciója.

(A kereskedelmi miniszter leirata.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 16.

Az aradi textilgyár szubvenciója ügyében, amint ismeretes, a város tanácsán és az aradi kereskedelmi és iparkamarán kívül az aradi kereskedő-egyesületek is felírtak *Láng Lajos* kereskedelmi miniszterhez. Ilyen fölterjesztést intézett a miniszterhez az *Aradi Kereskedők Köre* is, kifejtvén, hogy amióta Aradon több iparvállalat beszüntette üzemét, a forgalom álláncosan megcsappant, s a helybeli kereskedelem kétszeresen érzi a nyomasztó gazdasági viszonyok hatását. A textilgyár létesítése által körülbelül ezer munkás nyerne foglalkozást, s ennek révén a fogyasztó-közönség szaporodna, s így jelentős hasznát látná a kereskedelem is.

Amint ismeretes, a miniszter a vállalkozók által kért szubvenciót megtagadta. Erről most a következő leiratban értesítette az *Aradi Kereskedők Körét* a miniszter:

A mult évben, 742. szám alatt kelt fölterjesztésére értesitem a címet, hogy a *Sbrubsole W. H* által angol tőke bevonásával tervezett két nagy textilipari gyártelep létesítése tárgyában megindított tárgyalásokat az alapítók által támasztott teljesíthetetlen igények miatt be kellett szüntetnem: miről Arad szab. kir. város tanácsát, valamint az aradi kereskedelmi és iparkamarát mult évi október hó 21-én, 53,619. szám alatt kelt leirattal értesítettem.

Oszintén sajnálom, hogy e körülmény folytán lehetetlenné vált, hogy az egyik gyár létesítése révén Arad szab. kir. város közgazdasági érdekeinek szolgálatot tehessenek. Budapest, 1903. január hóban.

A miniszter helyett:

Wickenburg,
államtitkár.

Megirtuk, hogy az angol vállalkozók most csupán az aradi gyárra nézve, új alapon kezdi meg a tárgyalásokat a miniszteriummal, a melyek talán több eredményre fognak vezetni.

Aradi Közlöny.

Január elsejével új előfizetést nyitottunk az Aradi Közlönyre.

Ugy érezzük, hogy hangzatos előfizetési felhívásra nincs szükségünk. A vidék legnagyobb, legértelmesebb napilapját adjuk az olvasó kezébe, mert célunk az, hogy kimerítő gazdag hirtanyaggal, lapunk szellemi részének előkelő színvonalával, fölüllegessé tegyük a vidéken a fővárosi lapokat.

Az Aradi Közlöny, függetlenségének teljes tudatában, a törhellen, tiszta szabadelvűség, a nyílt szókimondás és a demokrácia fegyverével fog harcolni a jövőben is az igazságért és a közjóért.

Zászlónkon ez a jelszó áll: Mindent a közönség érdekében!

Az ARADI KÖZLÖNY előfizetési ára:

HELYBEN		VIDÉKEN	
házhöz hordva:		postán küldve:	
Egy évre	24.—	Egy évre	28.—
Fél évre	12.—	Fél évre	14.—
Negyed évre	6.—	Negyed évre	7.—
Egy óra	2.—	Egy óra	2.40

A város szerződésai.

(Mikor válthatók meg a vállalatok?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 16.

A szerdai közgyűlésen röviden elintézték a tisztii ügyészi hivatal jelentését, hogy a városnak a közcélokot szolgáló vállalatokkal és közintézményekkel kötött szerződésai közül az 1903. évben *egy se jár le*. A rövid referádának részletes jelentés volt az alapja, a melyet *Reicher Károly* tisztii főügyész készítet, sorra kitüntetve a főbb szerződésekről, hogy az *mikor kötöttet, mikor jár le és mikor mondható*, illetve, hogy a mily feltételek mellett *bontható fel*.

Miután ez az *első* eset, hogy a városnál ilyen kimutatás készül, kétszeresen érdekes annak ismertetése. A nagy buzgalommal, alapos tanulmányozás után készült jelentés főbb adatait az alábbiakban közöljük.

Az aradi közuti vasút és téglagyár részvénytársasággal, a *közuti vasútra* nézve a szerződést a város 1868. augusztus 8-án kötötte meg, *ötven évre*, a szerződés annak lejártá előtt három évvel, tehát az 1914. év második felében *mondható fel*.

A *légszuszítógétszóra* nézve a szerződést 1872. év augusztus 2-án kötötte meg a város, az 1870. évtől 25 évre. Ezen 25 év letelte előtt három évvel a városnak *joga lett volna a vállalatot átvenni*, de miután ez *nem történt meg*, a szerződés 1920. évi január 1-éig meghosszabbított. A második huszonöt év letelte előtt három évvel, 1916-ban jogában van a városnak a vállalatot átvenni, ha ez *nem történik*, a szerződés további 25 évre *prolongolódik*.

A *városliget* használatára nézve az aradi polgéri lövész-egyesülettel kötött szerződés 1910. december 31 én jár le.

A *Maros-evezős-egyesülettel*, a *csolnakház* területére kötött szerződés: 1910 júliusában.

A *korcsolyázó egyesülettel* a *városligeti té* használatára nézve kötött szerződés 1906. július végén.

A *vízvezetési vállalatra* nézve 1894. július 8-ától 60 évre, tehát 1954. évi július 8-áig kötötte meg a város *Meyer F. C.*-vel a szerződést. A hatvan év letelte után a vállalat összes berendezései és ingóságai *Arad városára* szállnak. A város azonban előbb is megválthatja a vízvezetékét, ha ezt megelőzően 12 hónappal bejelenti. Az üzembe helyezés *első tíz* évének letelte után, tehát 1906. évi november 16-án, a megváltási ár a hét évi üzem átlaga, úgy, hogy ebből a két

legkedvezőtlenebb év jövedelme levonatik, s a megmaradt 5 évi jövedelem huszszorosan a megváltási ár.

A villamos világításra, illetve a központi villamostelepre 1895. május 20-án kötötte meg a város a szerződést, 1897. évi február 1-étől ötven évre, azaz 1947 évi januárig. Az első tíz évben az áramszolgáltatás és vezetékek készítésére nézve a vállalatnak kizárólagossági joga van. Ötven év után a vállalat minden felmondás nélkül a város tulajdonába jut, de előbb is megváltható. A megváltási összeg: 10 év után becslési ár és annak 40%, a 20 év után a becslési ár és annak 20%, a harminc év után csak a becslési ár, 40 év után a becslési árból 60 százalék.

Az aradi kir. főgimnázium és főreáliskola igazgatóival a liceum részére átengedett játsszóter szerződése 1910 évi július 25-én jár le.

Reicher Károly tiszti főügyész végül fölemli azon szolgálmi jogot, hogy a Weitzer-utcai elemi leányiskola épületének eladásakor, vagy lebontásakor a Munkácsy emléktábla fentartásáról és elhelyezéséről az új tulajdonos is köteles gondoskodni.

HIREK.

— Csak Cirjék kitüntetés. Lapunk mai számában adtunk hírt arról a szép kitüntetésről, mely Csák Cirjék dr.-t, a minorita rend főnökét érte azzal, hogy a király a harmadosztályú vaskorona rendet adományozta részére. A rendfőnökkel, ki jelenleg Budapesten tartózkodik, a hírt Holló Lajos országgyűlési képviselő közölte s ő tudatta sürgönyben a kitüntetés örömhírét az aradi rendházzal is. A rendház tagjai nevében Supka Béla hálfőnök még csütörtökön üdvözlő táviratot küldött a rendfőnökhöz. Csak Cirjéket a mai nap folyamán igen sokan keresték, hogy gratuláljanak neki, de természetesen nem találták itthon. A rendfőnök, ki öt novicius felszentelése miatt tartózkodik a fővárosban, a jövő hét elején érkezik haza.

— A német trónörökös Oroszországban. Eitel Frigyes német trónörökös, mint sürgönyzik, ma délelőtt tíz órakor Pétervárra érkezett.

— Az aradi átirat sorsa. Békésvármegye törvényhatósága ma válaszolt arra a fölterjesztésre, amelyet Aradváros közönsége intézett az országgyűléshez az unjonclétszám felemelése és a póttartalékosok behívása ellen s amely feliratát pártolás végett az ország valamennyi törvényhatóságának megküldött. Békésmegye közönsége Arad feliratát, hasonlóan a Debrecen és Szatmár városoknak ugyanezen tárgyban hozott felirataival, pártolólágot vette tudomásul s elhatározta, hogy maga is felterjesztést intéz a katonai javaslatok ellen a képviselőházhoz. Ezzel együtt említjük meg, hogy Sopronváros törvényhatósága az országgyűléstől a vadászati törvény módosítását kéri s e feliratát pártolás végett Aradnak is megküldte.

— Lónyayék és a belga udvar. Párisból táviratozzák: A Patrie Brüsszelből a következő távirati értesítést vette: Az a hír, hogy Lónyay gróf egy bécsi lap ellen sajtópört indít a róla és a feleségéről terjesztett rágalomok szerzőjének kikutatása végett, bizonyos brüsszeli hivatalos körökben nagy megdöbbenést okozott. Mindenki tudja, hogy a belga udvar Lónyayra való tekintettel két csoportra oszlik. Az egyik, melynek élén a flandriai gróf és grófné áll, jóindulattal van Lónyay Elemér iránt, a másik csoport pedig azt a gyűlöletet, melyet Lipót király érez Lónyay iránt, magáévá tette. Az utóbbi csoportban kell majd keresni azoknak a rágalomoknak szerzőjét. A korábbi osztrák trón-

örökösnek nem bocsátják meg „egy kis magyar köznemessel” való messzallianszát. Azt remélték, hogy ezek az időszakonként felszínre kerülő hírek a házastársakat el fogják idegeníteni egymástól. A helyzettel ismerős személyek azt mondják, hogy amennyiben Lónyay nem állana el szándékától a rágalmozó kikutatása iránt, akkor Brüsszelben nagy botrány lesz.

— A nyitrai mandátum. Nyitra város képviselőjét, Janits Imre drt, a mint lapunknak táviratozzák, kir. körjegyzővé nevezi ki az igazságügyminiszter. A kinevezés legközelebb megjelennek a hivatalos lapban s kitűzik az új választást. A szabadelvű párt jelöltje Rudnay Sándor dr. polgármester, a kinek megválasztása egész bizonyos, miután valószínűleg ellenjelöltje se lesz.

— Változás a Máv. igazgatóságában. Schöber Albert miniszteri tanácsos, a magyar államvasutak helyettes elnök-igazgatója a F. M. értesülése szerint május, vagy június hónapban nyugalmába megy. Vele távozik Szájbely főfelügyelő, az államvasutak kereskedelmi főosztályának vezetője is. Schöber helyére Hendl Lajos főfelügyelő, a kereskedelmi minisztérium tarifa-osztályának vezetője van kiszemelve.

— Nessi a becsületbíró előtt. Fővárosi tudósítónk táviratozza: Nessi Pal dr. országgyűlési képviselő ma megjelent a 79. honvédelmi dandár becsületügyi választmányának ülése alatt. A választmány elnöke Matyasovszky alezredes, az ülés elején megrögtte Nessit, a miért az előző tárgyalás lefolyását újságokban közölte, holott az titkos ülés volt. Ezuttal becsületsszavát vették, hogy a gyűlésen történeteket nem fogja elmondani. Annyi mégis kiszivárgott a tárgyalásból, hogy felolvasták a Kolozsvárt fölvett jegyzőkönyveket, a melyeket Nessi aláírt. Végül tudatták, hogy a határozatot néhány nap múlva fogják előtte kihirdetni.

— Ingyen kenyér. Az ingyen kenyér céljaira a mai napon Glück Károly ivén adakozott: Bácskay Béla dr. (esküdtíj fejében) 10 koronát.

— Munkások népgyűlése. Az aradi ácssegédek nevében Kiss István és társai bejelentették a kapitányi hivatalnak, hogy január hó 18-án, vasárnap délelőtt 10 órakor népgyűlést szándékoznak tartani a városháza kistermében. A gyűlés tárgyai ezek:

1. A helyzet.
2. A szervezkedés célja és haszna.
3. A kőműves szakszervezetekhez való csatlakozás.
4. Alapszabályok módosítása.

Sarlot Domokos főkapitány tudomásul vette a gyűlés megtartását avval, hogy ott csak magyar állampolgár beszélhet. A rendőrséget Kovács Antal rendőrhadnagy, helyettes iparhatósági biztos fogja képviselni.

— Egy kormányzó merénylője. New-Yorkból táviratozzák: Kolumbiában, Dél Karolina állam fővárosában, Tillmann helyettes kormányzó nyílt utcán hasbalötte és súlyosan megsebesítette Gonzales újságíró, a ki öt cikkeiben és nyilvános beszédekben keményen megtámadta Tillmann letartóztatottát.

— A letartóztatott lap-igazgató. Fővárosi tudósítónk táviratozza: Erdős Armandot, a Független Magyarország igazgatóját, a kit tegnap különféle vétkes manipulációk miatt letartóztattak, ma szabadlábra helyezték, de az eljárást az ellene beadott följelentések ügyében folytatják.

— Ezer korona bírság egy cikkért. Erdekes ülése volt, amint lapunknak táviratozzák, ma Hódmezővásárhely város közigazgatási bizottsága fegyelmi választmányának, amely Lukács György dr. főispán elnöklésével tartott ülést. Elsőben Gonda József dr. tanácsnok ügyével foglalkoztak, aki egy helyi krajcáros lapban a főispánt támadó cikket írt. Ezért a választmány

ezer korona pénzbírságra ítélte Gondát. A másik ügy Keral Gyula városi főmérnököt illette, akit a választmány család, okirathamítás és sikkasztás miatt hivatalvesztésre ítelt és átadta a kir. ügyészségnek az iratait.

— Elhunyt alispán. Nagyváradról jelentik, hogy Szunyogh Péter, Biharmegye alispánja, csütörtökön délután fél 2 órakor, 48 éves korában meghalt. Az elhunyt öt napig tüdőgyulladásban szenvedett, két fia és nagy rokonsága gyászolja. Szunyogh tíz év óta alispán, elnöke a biharmegyei takarékpénztárnak és a biharszilágyi olajipar társaságának. A részvét általános, a lapok haláláról külön kiadásban emlékeznek meg.

— Az Aradi Nemzeti Szövetség munkásképző intézménye vasárnap, január hó 18-án délután, két szórakoztató és szakelőadást tart. Délután 3 órakor az Ujtelepen az Erzsébatutcai új leányiskola nagytermében (harmadik előadás). Műsor: 1. Dalok. Eneklé az aradi áll. tanitoképző ifjúságának dalkara. 2. Szakeiódás: Bíró Lajos Új-Guineában. Tartja Lejtényi Sándor főgymnáziumi tanár. 3. Népdalok. Citerán játsza Fischer Vilmos. 4. Dalok. Eneklé az aradi áll. tanitoképző ifjúságának dalkara. Délután 4 órakor a belvárosban a templomutcai fiúiskola nagytermében (tíz-dik előadás). Műsor: Monológ. Előadja Kovács Géza. 2. Szakelőadás: A szocializmus újabb irányzatai. (III.) Tartja dr. Radó Károly ügyvéd. Gyermekek az előadások termeibe nem bocsájtatnak be. Belépés díjtalan.

— Sikkasztó joghallgató. Fővárosi tudósítónk táviratozza: Stein Mór joghallgató Nezsideren, dr. Osterreicher ügyvédnél irnokoskodott. A napokban 700 koronát elsikkasztott és Budapestre szökött. A rendőrség ma kinyomozta és letartóztatta.

— Lelkészcseré. Az új panáti római katolikus egyháznál megüresedett lelkészi állást Telbisz János pankotai segéd-lelkésszel töltötte be Edelsheim Gyulai Lipót báró kegyur. A pankotaiak nehezen válnak meg közkedveltségnek örvendő lelkészüktől, kinek püspöki kinevezését, illetőleg megerősítését a napokban várják.

— Az iszkosság ellen. Radna község előjárósága követelésre méltó példával jár a nagy városok előtt az alkoholizmus elleni harcban. A napokban ugyanis a falu kocsmájának a cégérére kiiratta:

„Tizenhat éven aluli gyermeknek tilos a kocsmaiba menni.”

Az előjáróság ezen intézkedése már is jó hatással van a fiatal generáció testi és lelki fejlődésére.

— Rózsa Sándor sirja. Rózsa Sándort, az alföldi híres belyárt, a szamosújvári fegyház temetőjében hantolták el. Sirja, mint írják, épen nem mondható elhanyagoltnak s Magyarországnak sok olyan költő halottja van, akinek hamvait gondozatlanabb hantok takarják. A fegyenczek ugyanis nagy kegyeletben tartják az egykori haramiavezér sirját. Mondják, hogy a fegyenc, akit ide szállítanak, ha megtudja, mi csoda nevezetessége van a temetőnek, először is azt kívánja látni. Allandóan ápolgatják a sirt, az egyik öntözi, a másik tisztogatja, még virágot is ápolgatnak rajta tavasztól kezdve késő őszig. A fejfája már korhadt, üres az oldala, nincs is rá fölírva, mint ahogy a fegyencnek keresztfájára nem is írják fel: ki nyugszik alatta. De azért mindegyik fegyenc ismeri legalább ennek az egy sirtnek a lakóját. Van olyan is, aki „emléket” visz a szabadulásakor haza a hirhedt haramiavezér sirjához.

— Kellemetlen félreértés. Kassáról írják: Abuj-Torna alispánja dobszóval hirdette az összes megyei községekben, hogy a megyei pénztár megszűnik és az adópénztár lép helyébe. Ezt az intézkedést a tótajku parasztság félreértette, és úgy gondolta, hogy a „Kassai Takarékpénztár” szűnik meg. A parasztság, aggódva betételek sorsa felett, siet a városba és sorba felveszi takarékbeteteit. Bár ilyen betevők az utolsó napokban nagyobb számmal jelentkeztek,

a „Kassai Takarékpénztár“ felmondás nélkül, nyugodtan fizeti vissza a kisemberek pénzét. A sajnálatos félreértés azonban mégis kellemetlenül érinti az érdekelt köröket.

— **Vihar Seprősön.** E hó 13-án, kedden éjjel olyan nagy vihar volt Seprősön, hogy több fát gyökereitől kitépelt és több házról leseperte a tetőzetet. A vihar jelentékeny károkat okozott a községben.

— **Meggyilkolt pénzügyőri szemlést.** *Temesvárról táviratozzák:* Schön Ferenc buziási pénzügyőri szemlést *Keped* község határában négy dohánycsempész, a kiket tetten ért, megátmadta és több szurással, lövéssel megölte. A tettesek egy *Kajetán* nevű cigánycsaládnak tagjai, akiket letartóztattak. Tettüket beismerték.

— **Képes levelező-lapok árusítása.** A kereskedelmi miniszter egy konkrét esetről kifolyólag kimondotta, hogy a képes levelező lap sem egydárúsági, sem postai értékekkel nem képezve, annak iparigazolvány nélküli árusítása ipari kihágást képez.

— **Három és fél év párbaj miatt.** *Berlinben* érdekes párben ítélkezett a bíróság. Egy *Ruff* nevű diákok *három és fél évi várfogházra* ítélte. A tárgyalás folyamán a bíróság kihallgatta *Popp* dr. darmstadti ügyvédet mint szakértőt, aki a diák-becsületbíróságok történetét és jelenlegi irány elveit adta elő. Eközben azt a leplezést tette, hogy a császárnak a párbaj ellen tett lépései *hiábavalók* maradnak, mert a *diáktestületek a becsületbíróságokból a féltékeny öreg urakat követik.*

— **A közös asszony.** *Seprősi* levelezőnk írja: *Szücs* Péter, *Petrás* Mihály, *Petrás* Gyika és *Incsikó* Juon elkeseredett verekedést vittek véghez egy menyecske miatt. A verekedés egyik áldozata *Incsikó* Juon, akinek fején három mély seb tátong, tüle pedig piszkával több helyen be van hasogatva. A tragédia onnan eredt, hogy egy menyecskére két férj tartott számot. A menyecske szülei unszolására elhagyta a szegényebb *Incsikó* és hozzáment a jómódu *Petrás* Mihályhoz. A menyecskének azonban nem volt olyan kedvére való az új férj, mint a régi és szíve titkon mindig visszagondolt előbbi férjére. A vége az lett a dolognak, hogy táncközben tüzesebben fordult a szép *Katica* a régebbi férjével, a mit a sarokból *Petrás* Mihály, a menyecske jelenlegi tulajdonosa, nem épen jó szemmel nézvé, vetélytársát annyira helybenhagyta, hogy életéhez kevés a remény. A kapott ütleget *Jucsikó* sem sokaig tartotta magánál, hanem megosztotta *Petrással* testvériesen, mert barátaival annyira elverte *Petrást* és a bicskával szurkálódzó *Szücs* Petrut, hogy most valóságos fényképmásolatát képezik *Incsikó* Juonnak.

— **Halálos orrvérzés.** Egy szegedi városi tisztviselő tragikus halállal mult ki tegnap. A lövonaton igyekezett haza, mikor hirtelen megeregett az orra vére s oly hevesen, hogy le kellett szállnia. *Schmidt* János, a szerencsétlen tisztviselő, *Szenháromság* utcai lakására sietett, de még utközben annyira elgyöngült, hogy összerogyott. Vértócsában fekve találták s hazavitték. Itt néhány perc múlva meghalt. A boldogtalant régebbi betegség gyötörte, mely gyakori orrvérzéssel járt. Halála nagy megdöbbenést keltett a városban. Az elhunyt *Schmidt* Imre néhai szegedi kir. ügyész fia, aki a városi könyvvivőségénél dolgozott s munkás, de rék embernek ismerték.

— **Foghuzás zenész mellett.** A francia orvosi akadémia ülésén a minap *Laborde* tanár

egy új foghuzási módszert ismertetett, amelyre egy párisi sebész fogorvos talált fel. Ennek az új és furcsa módszernek az az előnye, hogy a paciens semmi fájdalmat sem érez, azonkívül még szép zenét is hall. Az eljárás a következő: Az orvos a beteggel az oxigén protoxydájának érzéketlenítő gőzét lehelteti be s a foghuzás ideje alatt egy fonográf a *Villars* dragonyosainak a zenéjét játsza. Ha ez a módszer nevelna a gyakorlatban is, akkor az orvosok valószínűleg cigányzenekart fogadnának, mint a kávéházak.

— **A Humbert-jutalom.** Tudvalevő, hogy a francia kormány 15000 frankot tűzött ki a Humberték fejére. Ebből most 3000 frankot a spanyol csendőröknek akart adni, kik Humbertékat a határig kísérték, de a csendőrök azon megokolással, hogy nekik a szolgálati szabályzatuk tiltja jutalmak elfogadását, a pénzt *visszatulajdonították.* A csendőr prefektus most a 3000 frankot a *csendőrvárház* javára utalta át.

— **Magyar név.** *Kiskoru Bienenstock* Rezső borossebesi illetőségű, ugyanottani lakos családi nevének „Bácskai“ ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Világutazó tudós.** Fővárosi tudósítónk sürgönyzi: *Petrovics* Jovica szerb teológiai tanár ma ide érkezett. A tudós tanárvilágkörűli utra indult, melyet öt év alatt tesz meg. *Budapest*ről Bécsen át Franciaországba, Hannoverbe, New Yorkba s Amerikából ázsiai Szibériába, majd Kinába megy s Románián át tér haza.

— **Dráma az iskolában.** *Münchenből* írják: A *Holzer* féle magániskolában öt év óta az irodai teendőket végzi el *Pittnich* Sándor 31 éves hivatalnok. Maga a pontosság és szorgalom volt, de egy fél évvel ezelőtt megváltozott. Az iskola igazgatósága ugyanis akkoriban egy *Menz* Mária nevű fiatal zenetanítónőt szerződötett, a kibe *Pittnich* beleszeretett.

A szerelmes hivatalnok valósággal üldözte szerelmével a leányt, a ki azonban nem tudta viszonzni szerelmét. *Pittnich* erre fordított egyet taktikáján. Ugy tett, mintha már nem érdekelné a leány, mintha már kiábrándult volna belőle. A sokat zaklatott tanítónőnek esett legjobban ez. Meg is mondta *Pittnich*nek:

— *Látja, ennek igazán örülök. Végre, hogy megjött az esze!*

A leány ettől az órától kezdve már nem kerülte többé *Pittnich*et, gyakran hosszabb ideig társalgot vele és jól érezte magát társaságában. *Pittnich* tegnap reggel bement a kisasszony szobájába és e szavakkal:

— *Kisasszony, hoztam mutatóba anyámtól rumot, a mit önnek ajándékozok. Jó lesz teájába!*

A leány átvette a rumot és mivel éppen teáját főzte, a kapott rumból egy két kanálnyit beleöntött. Alig itta azonban meg, úgy elálmosodott tőle, hogy nem tudott lábán állni. Egy negyed óra alatt mélyen el is aludt. Ekkor nesztelenül beosont szobájába *Pittnich*. Tudta azt, hogy a tanítónő el fog aludni, mert a rumban álompor volt, a mit ő öntött bele. A szenvedélyét napok óta magába fjtott emberen ekkor kiört a vadállatiasság. A fiatal leány tehetetlenül ki volt szolgáltatva neki és ő fel is használta ezt. Aztán forgópisztolyal három golyót röpített a leány fejébe. Mire az iskolaépületben levők odajutottak a lövések zajára, *önmagái is kivégezte.*

— **A diva gyűrűje.** Egy fővárosi ünnepelt divába fülig szerelmes lett egy kis gróf, akire lehetetlen jelzöt mondani anélkül, hogy rá ne ismernének. A kis gróf minden este hűségesen tapsolt a divának a színházban és a mult héten elhatározta, hogy végre a tettek mezejére lép. Annyit már meg-

tanult a kis gróf, hogy ilyen esetekben a tettek mezejére ékszerészboltokon keresztül lehet csak kijutni. Vásárolt tehát egy ragyogó brilláns-gyűrűt három-ezer koronaért és elvitte a divához. A diva megdöbbsent, amikor a pompas ékszert meglátta.

— *De gróf ur, én ezt nem fogadhatom el!*

A kis gróf ártatlanul mentegetőzött:

— *Ah, tölem elfogadhatja. Nem viszontszolgálat fejében adom.*

— *Hiszen nem is ez a baj! De tudja, egy ilyen óriási brillánsot nem lehet ám csak úgy egyszerűen eldugni a többi gyűrűim közé. A férjem első nap észre fogja venni.*

A kis gróf naivul heveskedni kezdett.

— *És ha észreveszi?*

— *Óhó, ön nem ismeri az én férjemet. Rög-tönöz egy családi szcenát, vad féltékenységgel letépi az ujjamról a gyűrűt és — becsapja a zálogházba. Dehát a dus ajándékot mégis elfogadta, mert nyomban kieszt valamin primadonna furfangjával. Még aznap fölkereate a színház igazgatóját és átadta neki a gyűrűt . . .*

. . . Másnap délelőtt megható házi ünnep folyt le a színház színpadán. Az egész társulat jelen volt és a diva férjét is meghívták a magasztos momentumra. A tagok félkörbe állottak a színgazgató előre lépett és meghatót ságtól remegő hangon üdvözölte a divát jubileuma alkalmából. Aztán egy háromezer koronás brilláns gyűrűt nyújtott át neki e szép szavak kíséretében:

— *Fogadja e szerény gyűrűt jó szívet az igazgatóságtól és hordja azt örökké a kezén, mint a hogy a jegygyűrűt szokás, mert a gyűrűvel jegyezi el színházunk önt a mi fölvirágzásunkra és a színművészet örök dicsőségére!*

A diva kijelentette, hogy mindig büszkén fogja hordani a gyűrűt és sohasem fog megválni attól. E szent fogadalma közben a férjére nézett, aki meghatótlan törülgette könnyeit . . .

— **Babona és hiuság.** A *Modern Society* közli a következő reminiscenciát. *Eugénia* császárné igen babonás, ezt a gyöngéjét valószínűleg spanyol és skót elődeitől örökölte. *Eugénia* császárnénak *Párisban* a *Notredame* templomban volt az esküvője. A templomba indulás előtt ősz spanyol szolgája arra kérte, hogy pompás nyakékét ne vegye fel.

— *Gondolja meg, felség, — így szólt az öreg szolgálta — hogy a mi hazánkban az a mondás: Minél több gyöngyöt visel a menyasszony esküvője napján, annál több könnyet fog sirni életében.*

A császárné azonban nem hallgatott rá. *Hiusága* győzött és a gyöngyökszert nyakába akasztotta. De a szolgálta megjegyzése mély hatással volt a császárnéra. Megrázkodva gondolt a *Tuillériák* asszonyainak szenvedéseire és eszébe jutott, hogy egy napon talán az ő szeméi is veresek lesznek a sírástól. A mikor azután a szerencsétlenség napjai csakugyan beköszöntöttek a császárnéra, gyakran sóhajtott fel *Eugénia*: *Miért is vettem fel azokat a gyöngyöket. Öreg szolgálta figyelmeztetett, de sajnos, nagyon hiu voltam.*

— **Elfogott nemzetközi tolvajbanda.** A budapesti rendőrség *Preisinger* Salamon óráskirály-utca 58. számú lakásán letartóztatta *Scheiber* Kohn Ignác Ödön, *Kochtmann* Armin, *Ivanescu* Milán és *Cheim* B. Abraham utazó zsebtolvajokat. A nyomozás során, a mint fővárosi tudósítónk írja, kiderült, hogy *Preisinger* maga is a bandához tartozik. Egy zálogcédulát találtak nála, amelyre 120 koronára egy padló alakú zefir és 5 brilliánskövel ékített nyakkendő tül volt elzalogosítva. A sógornőjéről *Spitzberger* Juliáról kiderült, hogy *Salzburgban* 120 koronát

Akinek pénzre, háztartásra, segédre, ispánra, gazdatisztra, kulcsárra, takarítónőre, kertészre, gazdasszonyra, mindenesre, szakácsnőre, szobalányra, házmesterre, nevelőre, nevelőnőre van szüksége

Aki üzletet, butort, bort, gyümölcsöt, gabonát, házat, telket, birtokot, kocsit, lovat, egyenruhát eladni vagy venni kíván

Aki férjhez menni v. nősülni óhajt, gyermeket örökbe fogadni vagy adni szeretne, tanuló felvenni kíván

az
Aradi Közlöny
kishirdetési rovatát
használja,
ez biztosan eredményre vezet.

érő nyakkendőjét zálogosított el. A nővérénél Emilianánál 2 vasúti kocsit találtak. A bandának egy utazó tagját, *Varesch* Izidor 87 éves kereskedőt rajtaérték, amikor dr. *Pereskényi* Henrik nyakkendőjét kilopta. Ez a *Varesch* 1902. novemberében Preisingernél lakott. *Scheiber* és *Kohn* 3—4 héttel ezelőtt a kassa-oderbergi vasútvonalon egy II. osztályban utazott kereskedő pénztárcáját, amelyben 1600 korona volt, ellopták. A rendőrség folytatja a nyomozást.

— **Ibsen a haligatag.** Ibsen tudvalevőleg nem nagyon szereti a hiábavaló fecsegést, s haligatag ember. Sok külföldi ember tehet erről tanubizonyosságot, aki a christianiai Grand Hotelben, törzsasztalánál meg akarta Ibsent interjúolni. Egyik vasárnap, épp mikor Ibsen az ételaport tanulmányozta, egy óriás termetű német lépett asztalához, hogy üdvözlje, de Ibsen figyelemre sem méltatta.

— Volt szerencsém — kezdé az idegen — a doktor urhoz Münchenben.

Ibsen haligatott.

— Megegyedi, doktor ur, hogy asztalánál helyet foglaljak?

Ibsen erre tüntetőleg felemelkedett, kalapját botját vette s anélkül, hogy kifizette volna sörét, távozott.

Most Ibsen leveleit gyűjtik, hogy norvégiában német nyelven kiadják. Ez alkalmából a következőkre figyelmeztetik a gyűjtőt: „Mikor Ibsen néhány évvel ezelőtt Dániában tartózkodott, hogy „A tenger asszonya” című művét megírja, mást nem beszélt, mint a sablonos . . . reggelt!” és „Adieu”-t. Mikor egy pohár whiskyt akart inni — s ez nagyon gyakran volt, — egy darabka papírra írta a rendelést s oda adta a pincérnek, anélkül, hogy csak szomjöldökét mozgatta volna. Ha ezek a rendelőkédulák még megvannak, a levelekkel együtt ki kellene őket adni, mert fontos okmányt szolgáltatnak Ibsen jellemzéséhez.”

— **Lázadás az adószedés miatt.** Véres kimeneteli zendülés volt e napokban *Szuhán*, hol a lakosság az adóbehajtásra kiküldött hatósági közegeknek ellenszegült. A község lakosai nagy hátralékban voltak állami és községi adóval, ami miatt a hátralékosok ellen még a múlt év őszén foglalás eszközöltetett. Az előjáróság nem akarta az amugy is szorult helyzetben lévő lakosságot a zaklatásnak kitenni; várt tehát az árverések kitűzésével. A pénzügyigazgatóság azonban kiküldte *Nagy Vilmos* adóvégrehajtót a községbe azzal az utasítással, hogy az adóba lefoglalt tárgyakat hordassa össze és az árverést tartassa meg. Hétfőn kezdődött a zálogtárgyak összehordása, de már az első napon kemény ellentállásra talált a végrehajtó, ugyanarra, hogy a vele volt hatósági közegekkel menekülni volt kénytelen. A végrehajtó ekkor távirati jelentést tett melynek alapján csendőri karhatalmat rendeltek ki a végrehajtó mellé. Szerdán reggel kezdődött újra a zálogtárgyak összehordása csendőri asztalozással, de ekkor már az egész község talpon volt. Amikor *Vöcsök* György házába tértek. A végrehajtót, aki előre ment, leütötték, azután pedig a csendőroket támadták meg, akik kénytelenek voltak fegyverüket használni. *Harmat* András és *Roboz* András súlyosan megsebesültek. A további végrehajtást egyelőre beszüntették s a súlyosan sérült végrehajtót a községben ápolják, ahova nagyszámu csendőrséget rendeltek ki a rend helyreállítása végett.

— **Erdélyi kórhely leveles kapható** holnap szombaton a bál után *Fülöp* Karoly Erdélyi vendéglőjében Szt. Pál-utca 10.

— **Egyre ajánlják Porter cipőit,** de teljes joggal, mert igazán kitűnő, elegáns és szerfő lött tartós lábbelik. Prima, válogatott bőrből készülnek, erős, magvas talppal. 324. számú telefon utján mindenki kérhet *cipőválasztékot*, amelyet kora reggeltől késő estig szívesen küld a cég bárhova. Minden izlés kielégítésre talál, mert — mint már tegnap említettük — olyan cipő-speciálítások kaphatók Porter Vilmos áruházában a *Szabadságtéren*, aminőket csak a leg-elegánsabb üzletek szoktak raktáron tartani.

Megemlítjük végül a fényképezőgépet is, melyet kivétel nélkül minden ve 6 élvez, ha 10 koronáért vásárol, legyen az egyszerre, vagy habár apró részletekben is. A nagy figyelem, melyet a cég a képek elkészítésének szentel, igen értékessé teszi mostanában ezen kedvezményt.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszépitő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weiszal, Aradon.

— **T. üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265, sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Szélahamos „lapszerkesztő”

(Vécsei Mór bünei.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, január 16.

A budapesti büntető törvényszék ma tárgyalta *Vécsei* Mór állítólagos „lapszerkesztő” váltóhamisítási és sikkasztási bűnügyeit. *Vécsei* Mór egyike volt a fővárosban azoknak a kétes existenciáknak, akik szédelgéseiteket a lapszerkesztői cím alatt követik el. *Vécsei* is így tett. Megvette a züllésnek indult *Fővárosi Lapokat* s megtette önmagát ennek felőlős szerkesztőjévé. Mint lapszerkesztő aztán lap helyett váltókat kezdett idegen emberek nevére szerkeszteni. Így 1900. év május 21-én egy 1200 koronás váltóra ráírta *Kárczy* György papírkereskedő nevét ennek tudta és beleegyezése nélkül. Ezt a váltót aztán a budai korona szövetkezetnél értékesítette. Egy másik 600 koronáról szóló váltóra *Reza* Dezső és dr. *Fürst* Zsigmond neveit hamisította. A váltót aztán átadta hátralékos házbérének törlesztésére. A barmadik váltóra — egy 600 koronáról szólóra pedig *Szenes* Mór kibocsátói és dr. *Fürst* Zsigmond elfogadói névalírását hamisította. Ezt a váltót az országos központi takarékpénztárnál értékesítette.

Ezen váltóhamisítások mellett még egy kis kaució sikkasztásra is volt ideje. A múlt év tavaszán elfogadta irodaszolgának és pénzbeszédőnek *Juhász* Jánost 600, és *Tóth* Györgyöt 200 korona óvadékkal. Pár hónap múlva mindkettőnek felmondott, de óvadékjukat nem adta vissza nekik.

Ezen váltóhamisítások és sikkasztások tulajdonképpen csak praeludiumát képezték további dolgainak. Hogy a hamisított váltókat visszaválthassa s hogy a kauciók áldozatit kielégíthesse, elhatározta, hogy egy újabb, nagyobb mérsékléssel végrehajtott büntett utján tekintélyes összegű pénzre tesz szert. Erre a célra felhasználta a nála alkalmazásban volt gépirónőjének *Lachs* Saroltának, egy fiatal 18 éves leánynak tapasztalatlanságát és jóhiszeműségét. *Vécsei* ugyanis a Révai testvérek irodalmi intézet részvénytársaság irodájából megszerzett egy cégfelírással ellátott levélpapírt. Erre aztán a Révai testvérek nevében egy utalványt írt 2500 német birodalmi márkáról. Az utalványt, amelyre a Révai testvérek cégjegyzését is rá hamisította, a beivárosi Takarékpénztárhoz intézte.

Ezt az utalványt átadta a gyanutlan *Lachs* Saroltának azzal, hogy a 2500 márkát vegye fel s a nyugta alá ne a saját nevét írja, hanem *Kiszely* Jolán nevet. *Lachs* Sarolta főnöke utasítása szerint el is járt. A takarékpénztárnál felvette a pénzt s ezt mint *Kiszely* Jolán nyugtatta.

Vécsei a leánytól ott a takarékpénztár ajtajában elvette a pénzt s a pesti kereskedelmi banknál még az napon — 1902. július 15-én — beváltotta osztrák magvar pénzre.

Ezen manipuláció csakhamar kiderült s

a rendőrség a „lapszerkesztő” urat *letartóztat*ta.

A budapesti büntető törvényszék *Vécsei* Mór 3 rendbeli magánokirathamisítás, egy rendbeli sikkasztás büntetel miatt mint tettes társat helyezte vád alá.

A mai tárgyaláson, a melyre 21 tanut idéztek be, estig ítéletet nem hoztak.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Vád alá helyezett **büvész.** Az aradi *Balthazar*, *Stampfl* Gusztáv neve ma ismét szerepelt a törvényszék előtt. A vádtanács mai ülésén *rágalmazás, becsületsértés és zsarolás* miatt vád alá helyezte. *Stampfl* — mint azt nemrégiben részletesen megírtuk — rokonai ellen nyilatkozatokat, s röpiratot adott ki, s ennek tartalma miatt a rokonok, kik előkelő aradi emberek, feljelentették. A büvész, ki a sorssal soha sem tudott kibékülni, jelenleg tényleg nagyon szomorú sorsban van, több tagu családjával nagy szegénységben él.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 16.

Az idő ismét téle fordult *Kődös*, szeles nappunk van 4—6° hideggel, a hó nem mindenütt takarja a szántóföldeket, melyeken a vetés igen szép.

A kereslet jobb, mert napi fogyasztóink készlete kevés.

A behozatal közepes keretben mozog, míg a kínálat élénk.

Mintegy 1200 métermázsa buza és 800 métermázsa tengeri jól fizetett napiáron kelt el.

Mai gabona-árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, *korona* értékben:

Buza I-ső minőségű 7.40—7.50.

Buza közép 7.10—7.20.

Tengeri 4.70—4.80.

Rozs névleges jegyzés 5.70—5.80.

Arpa névleges jegyzés 5.80—5.90.

Zab névleges jegyzés 5.40—5.60.

Az irányzat kellemes.

— **Az aradi közúti vaspálya és téglagyár részvénytársaság** forgalmi kimutatása 1903. január 1-től 15-ig. Személyszállítás 1903. január 1-től 15-ig 15049 személy, bevétel 2931 korona 60 fillér, 1902. január 1-től 15-ig 15311 személy, bevétel 2979 korona 10 fillér. Teherszállítás 1903. január 1-től 15-ig 1980710 klg., bevétel 2173 korona 37 fillér, 1902. január 1-től 15-ig 1190610 klg., bevétel 1214 korona, 85 fillér.

— **Fizetéseképtelenségek.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetéseképtelenségekről tesz jelentést: *Kleinberger* Lipót szabó, Bécs. — *Hoffmann* Samuné, *Alsó-Lendva*. — *Indrikovits* O., *Nagy-Kikinda*. — *Wabra* János, *Wilhelmsburg*. — *Budil* Tivadár, Bécs. — *John* Emil, *Tetschen*. — *Medveczky* Károly, *Tisza-Füred*. — *Solc* Antal, *Nácsod*. — *Süszter* Ignác, *M. Ostrau*.

Budapesti ár- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 16.

Déltőzsde. Buzakínálat mérsékelte, a vételkedv javult. Kedvező irányzat mellett 20,000 métermázsa kerületi forgalomba, közben 2½ fillérrel drágább árakon. Egyéb gabonának kedvezők. Időjárás hideg.

Estitőzsde. Berlin ¼, páris 10-el magasabb.

Zárul 18 órakor:

Buza 1903. áprilásra . . . . . 7.74—7.75

Rozs 1903. áprilásra . . . . . 6.70—6.71

Zab 1903. áprilásra . . . . . 6.18—6.19

Tengeri 1903. májusra . . . . . 5.83—5.84

Repece augusztusra . . . . . 11.70—11.80

Zárul 5 órakor:

Buza 1903. áprilásra . . . . . 7.74—7.75

Rozs 1903. áprilásra . . . . . 6.70—6.71

Zab 1903. áprilásra . . . . . 6.18—6.20

Tengeri 1903. májusra . . . . . 5.83—5.84

Repece augusztusra . . . . . —

Zárlat 5 órákor: korona

Osztrák hitelrészvény	691.—
Magyar hitelrészvény	733.—
Lezártbank részvény	452.—
Réza-Murányi vasmű részvény	439.50
Osztrák-magyar államvasúti részvény	692.50
Készlet vasút	625.50
Városló villamos vasút részvény	322.—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, január 16.

Magyar aranyárjádék 4%	120.75
Magyar koronajárjádék 4%	99.15
Magyar arany 4 1/2%	—
Magyar ezüst 4 1/2%	99.—
Magyar keleti vasút	98.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	201.50
Magyar italmegváltási kötvény	159.50
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	100.75
Magyar nyereménysorsjegy kölcsön	100.65
Tiszszabályozási és szegedi kölcsön	120.50
Osztrák papírjádék	100.75
Osztrák járadék ezüst	154.50
Osztrák járadék arany	1555.—
Koronajárjádék	733.25
1860-iki államsorsjegyek	691.50
Osztrák-magyar bankrészvény	691.50
Magyar hitelbankrészvény	—
Osztrák hitelbankrészvény	—
Osztrák-magyar államvasút	—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.05
Német birodalmi marka	117.10
London	239.70
Paris	95.40
20 márkás arany	—

NAPIREND.

Január 17. Szombat. Róm. kath. naptár: Antal remete. — Protestáns naptár: Antal remete. — Izraelita naptár: Sabbat, Semoth. — Görög-keleti naptár (január 4.): 70 apostol. — A nap kél 7 óra 27 perckor, nyugszik 4 óra 21 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 1/2—12 1/2 óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 1/2—2 1/2 óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekllye-muzeum helyisége mellett ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Hideg, száraz.

Január 17. Az aradi tanítótestületek segélyalapja közgyűlése délután 4 1/2 órákor (Polgári fiúiskola.)

REGÉNY-CSARNOK.

A távollevő.

— Francia regény. —

Írta: Montégut Maurice.

(17)

(Folytatás.)

Egész éjjel töpprenkedett, mérlegelte az okokat s az ellenokokat. Ott állt középen Renée és Lucienne között s feltéve még azt is, hogy egyetlen törvényül a saját feltétlen akaratát választja... mi lesz a megoldás?

Elgondolni, elképzelni sem tudta a megoldást, mert bár Luciennek ma is éppen ugy szerette, mint a legelső napon, azért tudta azt is, hogy szemtől-szemben az újra feltálat Renéevel a hajdani Renéevel, a szíve újra viharosan fog dobogni s ajkára önkéntelenül oda fognak tolni régi szerelmének megszokott szavai.

Megkísérelte, hogy majd ennek, majd amannak adjon igazat, de vagy ezt, vagy amant hibáztassa, de ah, nem volt a hibás sem az egyik, sem a másik, mind a kettőnek igaza volt. Renéeben, a szerencsétlenben, a tragikus végzet áldozatában nem volt egy makula sem; Lucienne, a forrón szerető, az odaadó élettárs megőrizte minden jogát, nem vethetett semmit a szemére saját magának, nem volt oka, hogy beleegyezzen szerelme megosztásába... azonkívül pedig gyermekének volt az anyja, Jakab anyja.

Midőn gondolatai ezt a fordulatot vették Gábor ellágyult s hajlandó volt a diadalt a házi tűzhelynek, a feleségnek, a gyermeknek adni oda. Annál rosszabb a szeretőjének... Hiszen csak ő ne volna, mindnyájan boldogok lennének.

De zavarodott szeme előtt a következő pillanatban mint valami szánalom, valami szemrehányás, valami megbánás lebegett el egy barna, halvány, szomorú leánynak a viziója, aki annyiszor lelkesítette, annyiszor látta el tanácsal s olyan gyengéden, olyan odaadóan, olyan tökéletesen szerette S a Fournon-utcában, meg

a Notre-Dame des Champs-utcában kettőben átélt napjaiknak benső jelenetei húzódtak el a szeme előtt. Hozy szereték egymást...

— Istenem, Istenem!

— S Lucienne! — kiáltott fel egy másik hane a keblében, — ez a rózsás, napsugárhaju asszony... nem himnusza-e nappalaidnak, nem varázsa-e éjszakáidnak, nem szereted-e többé?

S az aranyos barna szemek kialudtak egy pillanatra a másikkal előtt, amelyek olyan kékek voltak, mint a levegő. De a következő pillanatban megint felvillantak. A verességek és diadalok szakadatlanul váltakozó soroza a volt ez... Gábor feladta a küzdelmet. A menekülésre való egyetlen eshetősége, gondolta magában, valami gyáva reménységben feküdt; évek óta nem látta közlelő kedvesét — talán megöregedett megcsunyal. Akkor erősebb tudna lenni vele szemben.

— Istenem, Istenem!

A Nenillybe vezető egész uton folyt a szívében ez a harc a két hatalmasság közt, amelyeket felidézett. Pár pillanat múlva ott fog állni a halottaiból feltámadott előtt. Nos akkor a pillanat sugalmának fog engedni, elfeledkezik róla, hogy józan esze van s az örültek házában maga is tébolyodott lesz!

A kocsi nesztelenül gördült tova a széles platán fákkal szegett uton. Egyik kertkerítés a másikat követte s a hatalmas fák lombzata egybevegyült.

Hányszor s hány különféle érzellemmel tette meg már Gábor ezt az utat? Eleinte kétségbeesetten, elízonyodva, felháborodottan, azán nyugodtabban, de a szívében halálos szomorúsággal, aztán hozzászokva az érzéshez, hogy a kötelességét teszi, mint aki halottak napján kimegy a temetőbe. Ma valami új érzelm járult a többihez, de Gábor nem tudta milyen, szomorú-e vagy vidám.

— Istenem, Istenem!

A távolban megpillantotta a leégett barakkok elfekvett falait. Odaért a dráma színhelyére, ez volt az első kép díszlete. Aztán elgondolkodott a történet csodálatos láncolatán, a közvetett vonatkozásokon. Ez a barakk, a melyre soha rá sem nézett, amelyről nem is tudott, most minden kövének a súlyával nehezedett a szívére; hogy leégett, ezzel megváltoztatta az egész életét... Mivel valami külvárosi cseledeleány feltaszított egy petróleumlámpást az ő otthona rommá dőlt, a boldogsága semmivé lett.

— Örület még rá gondolni is! — nyögte Gábor fájdalmasan.

A kocsi megállt a Deschellerin-intézet előtt, Gábor kiszállt s gyorsan áthaladt az udvaron.

Ekkor valaki hirtelen felszakította az egyik ablakot, egy nőalak hajolt ki s egy fiatal, üde, reszkető nő hang kiáltott diadalmasan:

— Itt van! Itt van!

Gábor tetőtől talpig összerendezte, mert megismerte a nőt is, a hangot is.

Az asszony, bár a haja egészen ősz volt, nagyon szép volt s az a hang Renée hajdani vallomásainak, első szerelmi sóhajtásainak ifjúságának a hangja volt.

Deschellerin megjelent s karon fogta a barátját.

— Jöjj gyorsan, gyorsan!... Már hajnalhasadta óta vár... még egyszer figyelmeztetek, hogy nem tud semmiről, azt hiszi hogy nagyon beteg volt, valami letargia-féleiben feküdt... hónapokig tartó kábulatban ez volt minden... fel kell világosítanod... óvatos légy... majd a segítségére leszek... de sokat meg kell tudnia s nem lesz könnyű dolog.

Gábor megállt a lépcsőn.

— Csak nem kell félni a visszaeséstől?

— Nem; erre nincs semmi ok, — felelt az orvos. — Egyébként pedig tudod, mostantól kezdve nem merek semmit sem biztosan állítani.

A szoba küszöbén Renée kiegyenesedve, mintegy átszellemülve, tárt karral várta a szerelmét. Ah, mily gyorsan elfelejtette azt a szörnyű kémozdulatot, azt az ijedt sikoltást, amelylyel hajdan fogadta. Ugyanazzal a viharos mozdulattal rohantak egymás karjába, mint hajdan, mint két olyan ember, akik teljesen egymásba olvadtak; néma volt az ölekezésük, nem voltak képesek beszélni, a torkuk elszorult s ha kísérletet tettek volna a beszédre, bizonyára csak rekedt sikoltást tudtak volna hallatni.

(Folytatás következik.)

Szeszüzet.

— Január 16 —

Mai jegyzésk: Készárt nagyban nyers szesz 113 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 18 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Száritott moslék 12.80—13.— korona mmásanként

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1903. évi október hó 1-től. —

ARADROL	AKADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személyvonat v. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőti 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.50
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinról délután 2.04	Radnáról délután 2.30
Személyvonat d. u. 4.07	Gyorsvonat délután 4.00
Radnára délután 7.23	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.35
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.00
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.50

Nemzeti színház.

Bérlet 107. sz.

Páratlan.

Szombaton, 1903. évi január hó 17 én:

GYÖNGYI IZSÓ mint vendég:

Goldstein Számi.

Eredeti fővárosi életkép dalokkal, 3 felvonásban. Írta: Kövessi Albert. Zenéjét szerette: Delin Henrik.

SZEMÉLYEK:

Gólya Frigyes	Németh J.	Szalay Kornél	Gózon Béla.
Eulália, neje	Pajor Agnes.	Virág Toncsi	Répásy G.
Nelli, leányuk	Garai Bonka.	Takács Péter	Juhász S.
Gerzson	Győre Alajos.	Rendőr	Tukorai L.
Cziczelve	Szilassy J.	Veron	Gőz Aranka.
Tavaszi	Ternyei L.	Goldstein Sz.	Gyöngyi Izsó.
Kádár Teréz	Gazdi A.	Egy férfi	Réthy István.

Kezdete este 7 és fél órákor.

NYILTTÉR.*

Kérdés:

Bál után, farsangi mulatság után mi a legjobb hajnalban?

Felelet:

KORHELY-LEVES FORRÓ TORMÁS.

Hol?

Záray Géza

buffetjében.

mely a mai luth. elite bál után

vasárnap hajnali 5 órákor

s minden nagyobb szabású farsangi mulatság utáni hajnalban már 5 órákor nyitva lesz.

Zsurokra, piknikekre ajánlok nyers és elkészített halat, vadat, majonaiseket s egyéb delikatesseket, kiváló csemege borokat, likőröket, pezsgőket stb. stb.

Legjobb a maguk nemükben

MAGGI

élelmiszerei.

591

Minden család számára legnagyobb értékkel bírnak.

Maggi ízesítésre
minden leves-, bouillon-, mártás-
s főzeléknek stb.
meglepően jó ízt kölcsönöz.
Néhány csepp elegendő.
Üvegecskékben 50 fillértől kezdve.

CONSUMMÉ-TOKOK
táplálóléves készítésére
1 tok egy adaggal 12 fill.
2 tok egy adaggal 20 fill.
Egyszerűen, forró víz
ráöntése által, tehát
minden egyéb hozzá-
tét nélkül, azonnal elő-
állítható.

FRANCZIA LEVESEK
kétadagos táblákban díja 15 fill.
Erős, könnyen
emészthető, egészsé-
ges levesek, melyek
csupán víz hozzátevével
azonnal készíthetők.
19 különféle fajtában.

Egy kísérlet meggyőzőbb mint bármely reklám.

Minden fűszer-, csemege-kereskedésben és drogueriában kapható.

35-ik esztendeje már, hogy megjelen a

Borászati Lapok.

Ily hosszú idő óta uttörője, vezetője, tanítója, szerető jó barátja ez a lap a magyar szőlőtermelőknek. Foglalkozik úgy az ojtvány, mint a szőlőművelés, mint a homoki szőlők művelésével.

Nyílt, őszinte foggyverrel küzdött mindenkor a bortermelés érdekei mellett.

Most már könnyebb lesz.

Az olasz borvám fel van mondva, egy országos borértékesítő szövetkezeti szervezetet csinál dr. Darányi földművelési m. kir. minister ur. aki 100,000 koronával járul egy központi szövetkezet létesítéséhez. A vidéki szövetkezetek első befektetésükhöz előleget kapnak, a beadott mustra is előleget.

Kétszeres munkára kapjuk tehát, tanuljunk tovább. 443.825 szőlőgazda van Magyarországon.

Sok előlük még sokat tanulhat a szőlőtermelés és a borkezelés terén. Tanulhat a lapból, ez a lap a

„Borászati Lapok“.

Előfizetési díja: Egy évre 10 korona; félévre 5 korona; negyedévre 2 korona 50 fillér. Megjelen minden vasárnap. **Gazdag tartalom, olcsó előfizetés.**

Mutatványt ingyen küld a kiadóhivatal Budapest, Üllői-ut 25. sz. (Köztelék.)

ÚJ ELŐFIZETŐK, szép színes művészies kivitelű képet kapnak a „Hárslevelű“ vagy „Darányi“ fajta szőlőfajról, azt, amelyik jobban tetszik. **Könyvek közül választhatnak: Szőlőink ujjá alakítása: Irta: Baross Károly, Peronospora elleni védekezés: Irta: Sajó Károly. Pinczeszövetkezetek alakítása, Pályanyertes mű. — Szőlőművelés politikája Irta: Baross Károly.**

185

Papírkereskedés

TELEFON 126. SZ.

BLOCH H.

papírkereskedése,
könyvnyomdája,
fényképészeti cikkek
raktára.

DISZLEVÉLPAPIROK

művészies kivitelű dobozokban, felülmulhatlan választék.

Könyvnyomda

FESTÉKSZEKRÉNYEK
olaj és aquarel.

RAJZESZKOZOK.

FÉNYKÉPÉSZETI GÉPEK.

ÍRÓ-ASZTALI KÉSZLETEK.

Rendkívüli nagy választék.

Valóban mérsékelt árak!

33

Fényképészeti cikkek raktára

Naponta postacsomag-expeditió.

1589— 1902. száma.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. czikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíróóság 1902. V. 2259. számú végzése által Lukácsy Lajos aradi ügyvéd zárgondnok végrehajtató javára, Asbóth Gyula és neje aradi lakosok ellen 235 kor. házhér tőke és járulékaik erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróságot le- és felül foglalt és 706 koronára becsült butorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Aradon, Simonyi-utca 9. sz. a leendő eszközésére 1903. évi január hó 29 ik napjának délután 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezen napon megjelvezéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. czikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1903. évi január hó 15-ik napján.

Györffy Arnold,
167 bírósági végrehajtó.

Magy. kir. államv. igazgatóság,

Árverezési hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint az üzletszabályzat 70. §-a értelmében elárusítandó, „talált tárgyak“ u. m. kalapok, botok, esernyők, tarisznyák, táskák, kosarak, ruhaneműek stb. nyilvános elárverezése az Arad állomásunkon lévő kiadási raktárban 1903. évi január hó 19-én d. u. 2 órakor tartatik meg, mely árverezésre a t. cz. közönség ezennel meghivatik.

Az állomás-főnök h. **Bakos.**

322—1903.

Hirdetmény.

Az 1902. évi december hónapban engedélyezett italmérések várható forgalmáról az aradi m. kir. pénzügyőri biztosság által szerkesztett összeírású jegyzék 6. ívét az állami jövedékről szóló 1899. évi XXV. t. cz. 17. §-a és az erre vonatkozó utasítás 17. §-a értelmében 1903. évi január 13-tól számítandó 8 napra a fogyasztási adófelügyelőség hivatalos helyiségében közszemlére azal tesszük ki, hogy azokat az érdekeltek, névszerint Kohn József, Borsos Szabó Antalné, Jankovits Jánosné, Winkler József, Schvarcz Berta és Terényi Jenő, a kik italméresi engedélyt kaptak, nem csak megtekinthetik, hanem az azokban kitüntetett forgalmi adatokra nézve az érdekelteken kívül az ipartestület és kereskedelmi testület is nyújthat be a város fogyasztási adófelügyelőségénél észrevételeket.

Arad, 1903 évi január hó 8. **A városi tanács.**

Allein ochter Balsam aus der Schweizergel-Apothek in A. Thierry in Pregrada bei Maribor-Saurebrunn.

Miért szenved ön?

ha biztos kiltása van a gyógyulására minden még oly régi seb is meggyógyul és menve lesz minden fájdalmas mütétől, ha

Thierry Adolf egyedül valódi

CENTIFOLIA KENŐCSÖT

használja kiváló hatással sebek gyógyulására és fájdalmak enyhítésére felülmulhatatlan. A valódi Centifolia szappan alkalmazható: mellitájás ellen gyermekágyasoknál, a tejáradat csökkenésénél, mellkeményedésnél, csuszos állapotoknál, nyílt sebeknél, dagadt lábaknál és csontszu ellen vágás, szurás, lösebek és ütéseknél, genyvedéses sebek, Carbunkulus és minden égési sebek ellen. Fagyos testrészeknél, fekvés által előidézett sebeknél, betegéknél, gyermeksebeknél stb.

THIERRY A. gyógyszerész balsam és centifolia kenőcse.

Ezen két gyógyszerünkben utóherhetetlen szer nincs kiéve megromlásnak, hanem ellenkezőleg, mentől régebbek, annál értékesebbek és hatásosabbak, ugyszintén nem szenvednek sem a fagytól, sem a forrástól, miért is minden időben alkalmazhatók. Csaknem mindig eredményt és segítséget hoznak, mindenesetre azonban, hogy nem szabad hamisítványokhoz, vagy ériék- és hatástalan ugynevezett **potárokhoz** nyulni, mely csak ezáltal pénzkidobás, hanem tartuk magunkat ezen két régióta bevált, olcsó, megbízható s a mellett teljesen ártalmatlan, világhírű szerre, melyeket, minden háznál készletben kellene tartani. Ahol nem kapható a valódiság minden ismertetőjével, rendeljük egyszerűen direkt a következők ezimen:

THIERRY (A.) LIMITED gyógyszerész védőangyal-gyógyszertára Pregrada, Rohitsch-Sauerbrunn mellett. Budapesti főraktár: **Török J.** gyógyszerész Aradon, Király-utca. Zágrábban **Mittelbach S.** gyógyszerész Aradon és Bécsben **Brady C.** gyógyszerész Aradon. 2714/III.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozódnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Felvitte az apró hirdetésért teljesen ingyen ad és hirdetésüket felveszi a kiadóhivatal: József főherceg-ut 22. szám.

— Telefon szám: 151. —

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cselekedet kérése vagy eselődnek ajánlkozó apró hirdetés 20 szög 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérért és 1 soronként kaphatók lapunk előírásai helyein.

Ajánlkozom

teljesen gyakorlatlan téglaverés és égetésre, felelő és mellett hosszabb időre. Értekezhetni lehet Lammert Ferencz szijgyártó üzletében. Arad, Andrassy tér 3. szám. 120

Jutányos áron

adok zongoráorákat kitűnő módszer szerint. Konschitzky Józsefné, Varjassy József-utca 14. sz.

Csak 5 korona

4½ klg. igen finom, a préselesnél megsérült

Toilette-szappan

különböző finom illattal. A szétküldés utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése ellenében történik. Spitzer A. Wien, IV/1 Kettenbrückengasse No. 12 A. 2741

Barna.

Levelét még csak ma vettem. Kérem nyújtson módót az ösmerkedésre, hivatalnoknak.

Aki jó és szép cipőt akar

az készítesse cipőt

Seelinger M. Andor

uri és női minta cipészetében

Szabadság-tér 4. (Pölzl-kávéház mellett.)

Készít legújabb divat szerint és **lajos lábakra** 134

(Orthopäd) gyógy-czipőket.

Giller Róbert

órás és ékszerész

ARADON.

Van szerencsém tudomásuladni, hogy helyben,

Andrassy-tér 4. szám, Nádor-szálloda épületben

üzletet nyitottam.

Óra javítások

jutányosan és jótállás mellett eszközöltetnek.

Tisztelettel

Giller Róbert,

órás és ékszerész.

146

Zálogczéduákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-tárgyakat készpénz fizetés mellett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész

ARAD, TEMPLON-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legolcsóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb 73

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438.

Villanyos házi csengő

bevezetést,

Villanyos házi csengő

javitást,

Villanyos csengő

évi jókarban tartást,

Házi telephon

szerelest szakszerűen és jutányosan készít 28

Kalmár József

villanyműszerész, kerékpár és varrogépraktár és javító műhelye

ARAD, Salacz-utca 2.

A mélyen tisztelt Hölgyközönség szives figyelmébe!

Van szerencsém úgy a helybeli, mint a vidéki mélyen tisztelt hölgyközönség becses tudomására hozni, hogy **Bécsből** néhány nap előtt megérkeztem, hol sikerült a legutolsó divat szerinti **frizurákat, hajfestést és hajriplizést** teljesen elsajátítani.

Bátorkodom tehát a m. t. Hölgyközönség becses figyelmét különösen a **hajfestés és hajriplizésre** felelteni.

Tekintettel a béli idényre s amugy is nagy elfoglaltságomra, kérem azon m. t. Hölgyeket, kik magukat általam fésültetni szándékoznak, kegyeskedjenek engem egy nappal a fésülés előtt értesíteni, nehogy a nagy elfoglaltságom miatt egyik vagy másik igen t. megbízom kimaradjon s ebből keletlenenség származzon.

Midőn magamat a n. é. Hölgyközönség becses pártfogásába ajánlom, vagyok 79

teljes tisztelettel

Nichtenhauser Malvin,

Szabadság-tér II., földszint.

Kényelem szempontjából úgy a helybeli, mint a vidéki t. megbízóimnak az aradi 461. számú telefont áll rendelkezésükre.

ARADI ELSŐ TAKARÉKPÉNZTÁR.

Meghívás

az „Aradi Első Takarékpénztár“

részvényeseinek

vasárnap, 1903. évi február hó 1-én délelőtt 10 órakor

az intézet üléstermében (Atzél Péter-utca 1. szám) tartandó

62-ik rendes évi közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Elnöki intézkedés az alapszabályok 28. §-a értelmében.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének, valamint az 1902. évi zárszámadások előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozathozatal s az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
3. Az alapszabályok 29. §-ának rendelkezése szerint:
  - a) a társulati elnöknek,
  - b) 6 igazgatónak,
  - c) 3 felügyelő-bizottsági rendes és egy póttagnak,
  - d) 12 bíráló-bizottsági tagnak, és
  - e) 14 igazgató-választmányi tagnak három évre történő megválasztása.
4. Netaláni indítványok. (Alapszabályok 23. §-a.)

159

Az alapszabályok 16. §-ának értelmében szavazati joggal bíró t. cz. részvényesek, valamint ezek alapszabályszerű képviselői felkéretnek, hogy részvényeiket, vagy az ezekről szóló köz- vagy hitelintézeti letéti igazolványaikat, a képviselők pedig ezenkívül meghatalmazásaikat 1903. évi január hó 31-ig az intézeti főpénztárnál nyerendő elismervény ellenében letéteményezni sziveskedjenek.

Aradon, 1903. évi január hó 12-én.

Az igazgatóság.